

BOSNA I HERCEGOVINA
Vijeće ministara

Pregled aktivnosti Direkcije za europske integracije

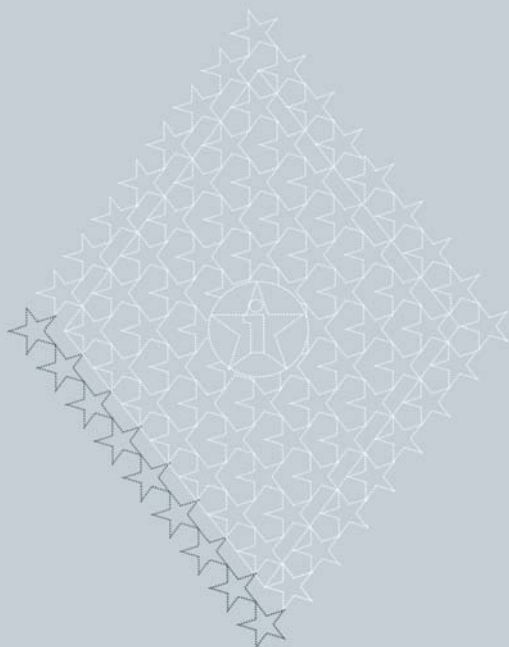
2003.-2006.

Sarajevo, siječanj 2007. godine

Direkcija za europske
integracije

IMPRESUM

Izdavač

*Vijeće ministara Bosne i Hercegovine
Direkcija za europske integracije
Trg BiH 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i
Hercegovina
Tel: 00 387 33 220 159, 264 330
Fax: 00 387 33 220 157, 264 330
www.dei.gov.ba*

Za izdavača

*Osman Topčagić
Direktor Direkcije za europske integracije
BiH*

Lektor za hrvatski jezik

Vlado Popović

Design i obrada

Zijad Pekmez

Tisak

Arka Press d.o.o. Sarajevo

Lektoriranje financira projekat Europske komisije
„Support to the B&H Government
in the European Integration Process“

Približiti se europskom klubu, te na određeni način «biti privilegiran» i postati članom toga kluba, jedan je od strateških prioriteta Bosne i Hercegovine. Direkcija za europske integracije Bosne i Hercegovine, kao stalno tijelo Vijeća ministara, ima zadatak voditi i koordinirati rad svih institucija u tom pravom smjeru, smjeru europskih integracija.

Imajući u vidu da uspjeh procesa integriranja BiH u EU u velikoj mjeri ovisi, između ostaloga, o stupnju poznavanja i razumijevanja EU, njenog ustroja, institucija, politika i suštine samoga procesa stabilizacije i pridruživanja, Direkcija veliku pažnju posvećuje promidžbi svojih aktivnosti, te aktivnosti svih tijela vlasti koja aktivno sudjeluju u ovom procesu.

Veliko mi je zadovoljstvo predstaviti Pregled aktivnosti Direkcije za europske integracije BiH 2003.-2006., osobito u trenutku kad se Bosna i Hercegovina priprema za održavanje posljednjeg službenog kruga pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, te parafiranje i svečano potpisivanje istog. Ovaj Pregled je svojevrsna kruna rada uposlenih i ima za cilj doprinijeti boljem razumijevanju procesa europskih integracija, te u svezi s tim uloge institucija Bosne i Hercegovine na tom putu.

Priprema ove publikacije, kao i sve druge aktivnosti koje Bosna i Hercegovina i njene institucije poduzimaju na putu europskih integracija, rezultat je odgovornog, planiranog i predanog rada, kao i ispunjavanja obveza poglavito prema Bosni i Hercegovini, ali i prema institucijama Europske unije. Objavljivanjem ovakve publikacije i koordiniranjem reformskih procesa, koji su potrebni kako bismo imali stabilnu državu, s jedne strane pokušavamo odgovoriti europskim zahtjevima, dok se, s druge strane, već sad ozbiljno pripremamo za naredne stadije procesa integriranja. Činom potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Bosna i Hercegovina će po prvi put uspostaviti ugovorni odnos s Europskom unijom, što samo po sebi implicira nove i veće izazove za koje moramo biti spremni.

Stoga želim istaći da su se institucije BiH, a samim tim i Direkcija za europske integracije, tijekom cijelog ovog procesa, od Mape puta i Studije izvodljivosti, preko ispunjavanja uvjeta iz 16 prioritetnih oblasti, pa sve do započinjanja i budućeg zaključivanja pregovora o Sporazumu, razvijale i sazrijevale kako bi ostvarile svoju ulogu i postigle značajan napredak na putu europskih integracija.

Možemo i trebamo biti ponosni na postignuto, ali i svjesni da je pred nama još uvijek dug i težak put, put ka konačnome cilju – članstvu u EU prihvaćanjem europskih vrijednosti – mira, stabilnosti i gospodarskoga napretka.

Osman Topčagić
direktor Direkcije za europske integracije BiH

SADRŽAJ

UVOD	6
SAŽETAK	7
ODNOSI IZMEĐU BIH I EU	18
PRAVNI OKVIR	21
PRIORITETI/STRATEGIJA	23
MEHANIZAM KOORDINACIJE U PROCESU PRIKLJUČENJA BIH EU	24
EUROPSKO PARTNERSTVO	26
PREGOVORI O SPORAZUMU O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU IZMEĐU EUROPSKIH ZAJEDNICA I NJIHOVIH ZEMALJA ČLANICA I BOSNE I HERCEGOVINE	29
MEHANIZAM NADZORA NAD PROVEDBOM REFORMI	32
EKONOMSKI DIJALOG	34
IZVJEŠĆIVANJE PREMA EUROPSKOJ KOMISIJI	34
STRATEGIJA INTEGRIRANJA BIH U EU	38
UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA ZA POTREBE PROCESA STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA	40
PROGRAM INTEGRIRANJA BIH U EU	41
USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	42
PROVEDBA ODLUKE O PROCEDURAMA U POSTUPKU USKLAĐIVANJA ZAKONODAVSTVA BOSNE I HERCEGOVINE S ACQUIS COMMUNAUTAIRE-om	42
IZRADA PRIRUČNIKA ZA USKLAĐIVANJE PROPISA BIH S PROPISIMA EU	46
IZRADA ODLUKE O FORMIRANJU RADNIH SKUPINA ZA USKLAĐIVANJE PRAVNIH PROPISA BOSNE I HERCEGOVINE S ACQUIS COMMUNAUTAIRE-om	47
MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA	48

PREVOĐENJE ACQUIS COMMUNAUTAIRE -a	50
IZRADA STRATEGIJE PREVOĐENJA ACQUIS COMMUNAUTAIRE-a U BIH	50
TERMINOLOŠKI RJEČNIK EUROPSKIH INTEGRACIJA	51
IZRADA VIŠEJEZIČNE TERMINOLOŠKE BAZE KAO POČETNOG STUPNJA U PROCESU PRIPREME ZA PREVOĐENJE ACQUIS COMMUNAUTAIRE-a	52
KORIŠTENJE PREVODITELJSKOG SOFTVERA TRADOS	52
MEĐUINSTITUCIONALNA, REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA	53
KOORDINACIJA POMOĆI	55
UVODENJE DECENTRALIZIRANOG SUSTAVA U UPRAVLJANJU PROGRAMIMA POMOĆI EU	57
PRIPREME BIH ZA SAMOSTALNO PROGRAMIRANJE POMOĆI EU	58
JACANJE SPOSOBNOSTI INSTITUCIJA BIH POTREBNIH ZA PROVEDBU OBVEZA IZ PROCESA STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA	59
UPRAVLJANJE OSTALIM PROGRAMIMA POMOĆI EU, S POSEBNIM OSVRTOM NA KORIŠTENJE PROGRAMA ZAJEDNICE	60
JACANJE KORISNIČKE ULOGE U PROVEDBI POJEDINAČNIH PROJEKATA CARDS-a (ZA 2005. - 2006. GODINU) I PROGRAMIRANJE IPA-e (ZA RAZDOBLJE 2007. - 2013. GODINE) ..	61
UTVRĐIVANJE PROCEDURA NADZORA NAD PROJEKTIMA KOJI SU U TIJEKU (CARDS 2000. - 2005. GODINE)	61
PROMIDŽBA PROCESA EUROPSKIH INTEGRACIJA	62
FUNKCIONALNA OSPOSOBLJENOST INSTITUCIJE	64
PRAVNI POSLOVI I LJUDSKI POTENCIJALI	64
INFORMACIJSKO - DOKUMENTACIJSKI POSLOVI	66
KNJIŽNICA DIREKCIJE ZA EUROPSKE INTEGRACIJE	67
SLJEDEĆI KORACI	68
POPIS PRILOGA	69

UVOD

Napredovanje u procesu europskih integracija i konačno punopravno članstvo u Europskoj uniji (EU) strateški je cilj Bosne i Hercegovine (BiH) u narednom periodu. BiH je, zajedno s ostalim zemljama zapadnog Balkana¹, obuhvaćena Procesom stabilizacije i pridruživanja (Proces) koji sadrži specifične zahtjeve za regiju u cjelini i svaku zemlju posebno. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Sporazum) BiH će steći status «potencijalnog kandidata» za članstvo u EU, s mnogo jasnijom vizijom svoje europske perspektive. BiH se trenutno nalazi u stadiju kad su pregovori o Sporazumu tehnički završeni, što znači da će po prvi put biti uspostavljeni ugovorni odnosi između BiH i EU i njenih zemalja članica, te da će provedba brojnih reformi postati i ugovorna obveza. Od uspjeha i tempa provedbi reformi ovisit će postizanje konačnog strateškog cilja BiH – najprije kandidature, a zatim i punopravnog članstva u EU.

U namjeri da doprinese razumijevanju procesa europskih integracija i budućih obveza BiH, ovaj dokument prvenstveno daje pregled aktivnosti i ostvarenih rezultata Direkcije za europske integracije u proteklom periodu, a u kontekstu najvažnijih instrumenata procesa europskih integracija. Dodatno se razmatraju i sljedeći koraci u procesu europskih integracija, kao i funkcionalna osposobljenost institucije za uspješnu koordinaciju i planiranje provedbe budućih obveza iz Procesu, a sukladno svojim zakonskim nadležnostima.

¹ Zemlje zapadnog Balkana su Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija i Albanija.

SAŽETAK

Direkcija za europske integracije (Direkcija) je stalno, samostalno stručno tijelo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (Vijeće ministara), koje obavlja poslove koji se odnose na usklađivanje aktivnosti tijela vlasti u BiH, nadzor nad provedbom odluka koje donose nadležne institucije u BiH, a koje se odnose na odgovarajuće aktivnosti potrebne za europske integracije. Uloga Direkcije precizno je definirana Zakonom o Vijeću ministara BiH i Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH, te Odlukom o Direkciji za europske integracije.

Sukladno svojoj zakonskoj ulozi, Direkcija koordinira sve aktivnosti u procesu priključenja BiH EU putem koordinatora za europske integracije, te koordinira provedbu svih dokumenata na razini Vijeća ministara koji su potrebni za učinkovito odvijanje procesa europskih integracija.

U tom smislu, na prijedlog Direkcije, Vijeće ministara je usvojilo Odluku o načinu ostvarivanja koordinacije u procesu priključenja BiH EU, kojom je utvrđen način ostvarivanja horizontalne i vertikalne koordinacije rada institucija BiH u pripremi i provođenju svih aktivnosti, mjera i zadataka u procesu priključenja BiH EU. Uspostavljenim mehanizmom koordinacije osigurava se učinkovito upravljanje procesom europskih integracija, te se uspostavlja funkcionalan odnos s ministarstvima, upravnim organizacijama i entitetskim vladama o pitanjima iz domene politika europskih integracija, usklađivanja zakonodavstva i koordinacije pomoći. U cilju provedbe spomenute Odluke redovito se održavaju sastanci s koordinatorima za europske integracije radi utvrđivanja prioriteta aktivnosti za proces, njihovog praćenja i realizacije. Od prosinca 2003. godine u organizaciji Direkcije održano je preko 50 sastanaka koordinacije.

Slijedom zaključaka Solunskog samita, BiH je u dva navrata (2004. i 2005. godine) uručen dokument Europsko partnerstvo s Bosnom i Hercegovinom, koji predstavlja osnovni dokument prema kojem se ocjenjuju postignuća izvršne vlasti i institucija BiH na putu europskih integracija. Ispunjenje prioriteta iz Europskog partnerstva determinira brzinu napredovanja BiH k ostvarenju konačnog cilja, kandidature i punopravnog članstva u EU. Imajući u vidu obvezu BiH da odgovori detaljnim akcijskim planom za realizaciju kratkoročnih i srednjoročnih prioriteta sadržanih u Europskom partnerstvu, Direkcija je u dva navrata izradila programe za realizaciju obveza koji sadrže prioritete razrađene do razine mjera, uz detaljno navedene nositelje aktivnosti, rokove i financijska sredstva potrebna za njihovu realizaciju.

U tom smislu, tijekom 2005. godine, izrađen je dokument „Europsko partnerstvo s BiH – Program realizacije srednjoročnih prioriteta“, koji je razmatralo i usvojilo Vijeće ministara i Koordinacijski odbor za razvoj i europske integracije, te tijekom 2006. godine, Program realizacije prioriteta iz Europskog partnerstva s BiH, koji sadrži ažuriranu listu prioriteta u odnosu na prethodni dokument.

U sklopu priprema za izradu spomenutih programa za realizaciju prioriteta za navedene godine, sve relevantne informacije o potrebi i značaju razrade prioriteta iz Europskog partnerstva, kao i metodologiju rada razmotrilo je i usvojilo Vijeće ministara. Osim toga, sukladno svojoj obvezi, Direkcija redovito prati i izvješćuje, kako Vijeće ministara tako i Europsku komisiju (EK), o realizaciji i ostvarenom napretku po prioritetima iz Europskog partnerstva.

Nakon svečanog otvaranja pregovora u Sarajevu 25. studenog 2005. godine održane su dvije službene i pet tehničkih krugova pregovora. Na petom tehničkom krugu pregovora završeni su pregovori o Sporazumu u tehničkom smislu, odnosno usuglašen je tekst Sporazuma u cijelosti.

U svezi s organizacijom i tijekom pregovora o Sporazumu Vijeće ministara je, na prijedlog Direkcije, usvojilo set odluka:

- *Odluku o smjernicama za organizaciju i rad Pregovaračkog tima i radnih skupina za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica sa Smjernicama za organizaciju i rad pregovaračkog tima i radnih skupina za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica,*
- *Odluku o imenovanju Glavnog pregovarača o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica,*
- *Odluku o formiranju Državne delegacije za pripremu i vođenje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica.*

Dodatno, Direkcija je izradila nacrt, Vijeće ministara utvrdilo prijedlog, a Predsjedništvo usvojilo:

- *Odluku o pokretanju postupka za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine,*
- *Nacrt osnova za vođenje pregovora za sklapanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i BiH.*

Na taj način formirani su Državna delegacija, Pregovarački tim i radne skupine za vođenje pregovora o Sporazumu. Tijekom pregovora Direkcija je pružala punu stručnu potporu pri izradi prijedloga osnova za vođenje pregovora i njihovoj realizaciji, imala je ulogu Tajništva, te vršila koordinaciju svih aktivnosti vezanih za pregovore. Dodatno, Direkcija je sa svoje strane poduzela brojne pripremne aktivnosti u smislu obuke i seminara za sudionike u procesu pregovaranja.

CTF

prerastao je u mehanizam Praćenje procesa reformi (RPM). Promjenom naziva mehanizma iz CTF u RPM EK je, kako simbolično tako i suštinski, označila početak nove stadija u odnosima između EU i BiH – pregovora o Sporazumu. Dotadašnji sastanci CTF-a pokazali su se kao uspješan mehanizam za praćenje ostvarenog napretka i utvrđivanje preostalih zadataka tijekom ispunjavanja obveza iz Mape puta, a kasnije i Studije izvodljivosti. U namjeri da adresira 16 prioriternih oblasti identificiranih Studijom izvodljivosti, Direkcija je sačinila Program aktivnosti za realizaciju prioriteta u 2004. godini zajedno s Listom zakona koje treba usvojiti i institucija koje treba uspostaviti, s pregledom potrebnih sredstava. U periodu nakon objavljivanja Studije izvodljivosti pa do otvaranja pregovora o Sporazumu održano je, uz stručnu i organizacijsku potporu Direkcije, ukupno šest sastanaka CTF-a i kasnije pet sastanaka RPM-a, na kojima se detaljno diskutiralo o pitanjima iz prioriternih oblasti.

U okviru sektorskog RPM-a održava se i Ekonomski dijalog koji se bavi isključivo ekonomskim i finansijskim pitanjima, s ciljem uspostave okvira za detaljnu raspravu o ekonomskoj situaciji u BiH i EU, te iznalaženja modaliteta za buduću suradnju između BiH i EU u oblasti ekonomske politike. Prvi sastanak Ekonomskog dijaloga održan je u

Provedba obveza iz Sporazuma pratit će se putem zajedničkih tijela koja se uspostavljaju Sporazumom, a u kojima će sudjelovati i predstavnici tijela vlasti BiH. U tom smislu, proces pregovora prate i sastanci zajedničkog tijela za praćenje procesa reformi (Reform Process Monitoring - RPM), koje prethodi budućim zajedničkim tijelima BiH i EU, a koja će se uspostaviti nakon ratifikacije Sporazuma.

Otpočinjanjem pregovora između BiH i EU o Sporazumu dotadašnji mehanizam Konzultativno-radnog tijela (Consultative Task Force – CTF)

Sarajevu 3. i 4. travnja 2006. godine u organizaciji Direkcije, a Izvješće i Analizu sa sastanka razmatralo je i usvojilo Vijeće ministara.

Općenito, uzimajući u obzir postojeći stadij u odnosima između BiH i EU, izvješćivanje o ostvarenom napretku odvija se u nekoliko važnih okvira. Najvažniji okvir koji BiH koristi za podnošenje izvješća u postojećim okolnostima bili su pregovori o Sporazumu, te održavanje sastanaka CTF-a i trenutno RPM-a. Kronološki, Direkcija je tijekom 2003. godine metodološki i stručno obradila i dostavila EK odgovore na 346 pitanja iz upitnika kojeg je dostavila EK s ciljem izrade Studije izvodljivosti, a u 2004. godini pripremila je i cjelovito Izvješće o ostvarenom napretku po 16 prioriteta iz Studije izvodljivosti. Osim toga, EK je do sad dostavljeno ukupno dvanaest Izvješća o napretku u određenim oblastima - od toga šest za potrebe diskusije na sastancima CTF-a, pet za diskusiju na sastancima RPM-a, te Izvješće pripremljeno za diskusiju na Ekonomskom dijalogu.

Osim izvješćivanja za potrebe nadzora nad reformskim procesom, institucije vlasti u BiH dostavljaju i sveobuhvatna godišnja izvješća o napretku koja ulaze u redovito godišnje Izvješće EK o napretku BiH u Procesu. U tom smislu, institucije BiH su svake godine redovito, prema metodologiji koju je predložila Direkcija, u lipnju dostavljale svoj prilog za godišnje izvješće EK o napretku, te ga u rujnu ažurirale novim informacijama. U proteklom periodu Direkcija je u tri navrata dostavila Prilog institucija BiH za redovito Godišnje izvješće o napretku BiH u procesu europskih integracija.

S ciljem poboljšavanja kvalitete izvješća Direkcija je tijekom proteklog perioda kontinuirano održavala seminare i obuke za predstavnike institucija koji sudjeluju u njihovoj izradi, što je rezultiralo izradom dokumenta Smjernice za izradu izvješća za Europsku komisiju, koji sadrži metodologiju rada, okvir izvješća, te konkretne primjere i najbolju praksu izvješćivanja po pojedinim oblastima, kojeg je usvojilo Vijeće ministara.

Usvojena je Strategija integriranja BiH u EU, koja utvrđuje osnovne ciljeve i pravce djelovanja, te obuhvaća skup osnovnih smjernica za rad svih sudionika u procesu integriranja. Vijeće ministara je, na prijedlog Direkcije, za potrebe izrade Strategije usvojilo Odluku o imenovanju članova konzultativno-radnih skupina. Na temelju spomenute Odluke utvrđeno je formiranje osam konzultativno-radnih skupina sastavljenih od državnih službenika, stručnjaka za oblasti obuhvaćene strukturom Strategije, koordinatora za europske integracije iz FBiH, RS i Brčko Distrikta, kao i službenika entitetskih ministarstava. Direkcija je bila zadužena za osnivanje i koordiniranje rada ovih skupina. Dodatno, u izradi Strategije sudjelovali su i vanjski stručnjaci koji su odabrani kao najuspješniji kandidati na temelju javnog nadmetanja za pružanje usluga pri izradi strateških dokumenata.

Općenito, napredovanjem BiH u procesu europskih integracija uočena je potreba za uspostavljanjem cjelovitog i učinkovitog sustava upravljanja informacijama s ciljem olakšanog upravljanja informacijskim tijekovima, kao i ostvarivanja sveobuhvatne i što kvalitetnije koordinacije svih aktivnosti u procesu europskih integracija, sukladno Odluci o načinu ostvarivanja koordinacije u procesu priključenja BiH EU.

S ciljem uspostave sustava i njegove funkcionalnosti, Direkcija je sudjelovala u definiranju Projektnog zadatka za hardver i softver i izradi prijedloga idejnog rješenja arhitekture programskih modula (aplikacija). Dodatno, značajan dio aktivnosti odnosio se na razvoj i objedinjavanje sveobuhvatnog znanja iz oblasti državne uprave i europskih integracija, te prijenos ovih znanja projektantima i isporučiteljima programskih aplikacija.

Imajući u vidu obveze koje će proisteći iz Sporazuma, te uzimajući u obzir i postojeće obveze sadržane u Programu realizacije prioriteta iz Europskog partnerstva s BiH, Strategiji integriranja BiH u EU i ostalim strateškim i analitičkim dokumentima, te ostale prioritete iz oblasti pravnog usklađivanja i koordinacije pomoći, Direkcija je pristupila planiranju metodologije i organizacije rada za izradu Programa integriranja BiH u EU. Program integriranja treba promatrati kao cjelovit dokument koji će objединiti plan provedbe Sporazuma i mjera iz Strategije integriranja BiH u EU i Europskog partnerstva, s ciljem provedbe ključnih reformi koje će u konačnici doprinijeti ispunjavanju Kopenhagenskih kriterija, te transpoziciji *acquis*-a u prioritetnim oblastima u rokovima predviđenim Sporazumom.

U svezi aktivnosti iz domena usklađivanja zakonodavstva Vijeće ministara je, na inicijativu Direkcije, usvojilo Odluku o procedurama u postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *acquis communautaire*-om, čiji su sastavni dijelovi dva instrumenta za usklađivanje zakonodavstva – Usporedni prikaz i Izjava o usklađenosti. Predstavnici Direkcije kontinuirano su, na zahtjev ministarstava predlagača propisa, pružali stručnu pomoć u pronalaženju relevantnih sekundarnih izvora legislative EU u vidu uredbi i direktiva, sudjelovali u radnim skupinama za izradu propisa, te vršili provjeru usuglašenosti propisa s ciljem davanja mišljenja o njihovoj usuglašenosti. U nedostatku prijevoda provjera usuglašenosti rađena je na temelju izvornih tekstova primarne i sekundarne legislative na engleskom jeziku.

Direkcija je izradila Priručnik za usklađivanje propisa Bosne i Hercegovine s propisima Europske unije, a informacija o njegovoj izradi dostavljena je Vijeću ministara. Konceptualno, Priručnik je zamišljen kao praktična pomoć prvenstveno pravnicima angažiranim u procesu usklađivanja, ali i kao zbiran izvor elementarnih teorijskih pitanja iz oblasti legislative EU, čije je razumijevanje neophodno za odvijanje cjelokupnog procesa. Promoviranju Priručnika prethodila je njegova prezentacija na više seminara. Ciljnu skupinu su, u prvom redu, predstavljali državni

službenici – pravnici, kao i svi drugi stručnjaci koji izravno sudjeluju u procesu usklađivanja zakonodavstva BiH s *acquis-em*.

Jedna od značajnih aktivnosti Direkcije odnosila se na izradu nacrtu Odluke o formiranju radnih skupina za usklađivanje pravnih propisa Bosne i Hercegovine s *acquis-em* koju je usvojilo Vijeće ministara. Cilj donošenja ove Odluke bio je angažman stručnjaka iz institucija BiH, entiteta i Brčko Distrikta, kao i nezavisnih stručnjaka i nevladinih organizacija, koji bi putem međuinstitucionalne suradnje od samog početka usklađivali tekst propisa s odredbama *acquis communautaire-a*. Na ovaj način se, uspostavljanjem horizontalne i vertikalne koordinacije, omogućio sustavan pristup procesu usklađivanja. Dodatno, Direkcija je izradila i Poslovnik o radu radnih skupina, koji je zajedno s konceptom predloženih radnih skupina prezentiran i diskutiran na više seminara u organizaciji Direkcije.

U segmentu usklađivanja zakonodavstva značajne aktivnosti odvijale su se i u domenu međuinstitucionalne suradnje. U tom kontekstu, putem stručnih seminara na temu usklađivanja zakonodavstva uspostavljena je suradnja i izravni kontakti u oblasti usklađivanja zakonodavstva. Predstavnici Direkcije su, na inicijativu nadležnih institucija, aktivno sudjelovali u radu državnih delegacija koje su pregovarale o odredbama Ugovora o osnivanju energetske zajednice Jugoistočne Europe, te Multilateralnog ugovora o jedinstvenom europskom zračnom prostoru. Dodatno, sudjelovali su u projektu uspostavljanja elektronskog registra propisa u BiH, izradi nacrtu Pravila za sudjelovanje javnosti u postupku donošenja propisa, te su bili uključeni u aktivnosti koje su vodila tijela Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na utvrđivanju Jedinstvenih pravila za izradu normativnih akata u institucijama BiH i metodoloških akata za njihovu primjenu. Pored navedenog, izdvajaju se aktivnosti na organizaciji brojnih seminara i obuka, od kojih su posebno značajni oni u okviru programa pomoći TAIEX.²

Dostupnost prijevoda na službenim jezicima BiH pretpostavka je pravovremenog usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Europskih zajednica (EZ) i Europske unije i jasnog razumijevanja obveza koje treba izvršiti u okviru integracijskog procesa. Jedna od najznačajnijih aktivnosti Direkcije iz domena prevođenja zakonodavstva EU odnosila se na izradu Strategije prevođenja *acquis communautaire-a*. Strategija prevođenja, pored metodologije tj. opisa modela prevođenja zakonodavstva EU, sadrži i prijedloge plana suradnje s ministarstvima nadležnim za utvrđivanje prioriteta za prevođenje, plan ljudskih potencijala, plan informatičke potpore i dr. Rad na dokumentu finaliziran je tijekom 2006. godine, a očekuje se da bude završen do kraja veljače 2007. godine, nakon čega će biti dostavljen Vijeću ministara na razmatranje.

Direkcija je izradila Terminološki rječnik europskih integracija, što predstavlja prvi korak u razvoju terminologije europskih integracija i osiguranju njene dosljedne primjene, što je od posebnog značaja za predstojeći proces prevođenja zakonodavstva EZ u BiH. Terminološki rječnik je objavljen 2005. godine, a kao osnova za njegovu izradu poslužili su strateški dokumenti procesa europskih integracija.

Tijekom 2004. godine izrađen je Projektni zadatak za Twinning light projekt «Razvoj višejezične terminološke baze kao polaznog stupnja u procesu pripreme za prevođenje *acquis communautaire-a*», vrijedan 150.000 eura, koji je iniciran sljedeće godine. U okviru Twinning light projekta radilo se na formiranju višejezične terminološke baze, koja se temelji na terminologiji zakonodavstvu EU, i formiranju prijevodne memorije, u koju se pohranjuju isključivo prijevodi urađeni i revidirani u Službi za prevođenje Direkcije.

Dodatno, u prvoj polovini 2005. godine EK je Direkciji dodijelila tri licence prevoditeljskog softvera TRADOS koji se koristi i u Službama za prevođenje institucija EU. Postojanje ovog softvera bilo je, između ostalog, preduvjet za realizaciju spomenutog Twinning light projekta. Time je BiH postala prva zemlja u regiji koja je od EK dobila ovaj softver već u pripremnom stadiju procesa prevođenja zakonodavstva EZ i EU.

Od preostalih aktivnosti Direkcije u ovoj oblasti izdvajaju se analiza prevoditeljskih sposobnosti i potreba za prevođenjem u institucijama BiH, na temelju koje je utvrđena organizacija prevođenja u pojedinim institucijama, te identificirane osobe zadužene za prevođenje ili organizaciju prevođenja. Obavljeno je javno nadmetanje za pružanje usluga prevođenja i lektoriranja (u proračunskoj 2004. godini), što je rezultiralo izradom liste potencijalnih vanjskih suradnika, prevoditelja za engleski, francuski i njemački jezik, lektora za službene jezike BiH, kao i liste agencija za prevođenje.

U svezi implemetacije obveza iz Ugovora o osnivanju energetske zajednice Jugoistočne Europe usvojen je Plan rada za pilot projekt „Prevođenje *acquis-a* iz oblasti energetike“. U tom smislu sačinjen je plan prevođenja direktiva iz oblasti energije i okoliša, te se pristupilo njihovom prevođenju i formiranju posebnog terminološkog glosara sa stručnim terminima iz oblasti energetike i okoliša. Aktivnost je realizirana tijekom 2006. godine.

CARDS³ je jedan od najznačajnijih instrumenata Procesu i predstavlja jedinstveni program pomoći za zemlje koje su njime obuhvaćene. To je temeljni financijski instrument cjelokupnog Procesu, dizajniran na način da podrži prioritete iz Sporazuma i pomogne zemljama da se pripreme za provedbu budućih obveza. Sastoji se od dvije temeljne komponente – nacionalni i regionalni CARDS. Od kraja 1995. godine ukupna pomoć Zajednice prema BiH iznosila je više od 1.8 milijardi eura. PHARE, OBNOVA i CARDS programi osigurali su BiH više od 1

² Technical Assistance and Information Exchange Unit

milijarde eura, od čega 503 milijuna eura iz CARDS programa u periodu od 2000. do 2006. godine.

Direkcija je korisnik projekta tehničke pomoći iz CARDS programa: Potpora vladi BiH u procesu europskih integracija i koordinaciji pomoći Zajednice (Projekt), s ciljem izgradnje administrativnih sposobnosti neophodnih za promidžbu i pripremu procesa europskih integracija u BiH. Nakon uspješnog prvog stadija realiziranog u periodu od 2004. do 2006. godine, u siječnju 2006. godine započeo je drugi stadij, koji se odnosi na strategiju, pravno usklađivanje, koordinaciju pomoći, prevođenje *acquis-a* i unapređenje sposobnosti Direkcije.

Sukladno svojoj zakonskoj ulozi koordinatora za programe pomoći EU, Direkcija je koristila potporu CARDS-a za unapređenje sposobnosti institucija. Vodeća uloga Direkcije u procesu programiranja CARDS-a 2006 i uvođenju funkcije voditelja programa u ministarstvima i agencijama na razini BiH bili su prvi koraci k preuzimanju odgovornosti vlasti u BiH u kontekstu programiranja pomoći. U svezi s tim tijekom 2005. godine Direkcija je započela pripreme za otpočinjanje procesa uvođenja Decentraliziranog sustava u upravljanju programima pomoći EU (DIS), tj. prijenos odgovornosti u upravljanju programima pomoći s Delegacije EK na institucije BiH. Predstavnici Direkcije, kao inicijatori i nositelji glavnih priprema, zajedno s predstavnicima Ministarstva financija i trezora BiH, kao najvažnijeg partnera u ovom procesu, pripremili su temeljni dokument Strategija za uvođenje decentraliziranog sustava upavljanja programima pomoći EU u BiH koji je usvojilo Vijeće ministara.

Kao pretpostavka uvođenju ovog sustava imenovan je Nacionalni koordinator pomoći EU, a pokrenut je i *Twinning light* projekt unutar CARDS-a 2004 s ciljem potpore Ministarstvu financija i trezora BiH u definiranju tijela koja su potrebna za provedbu DIS-a. U tom kontekstu Direkcija je izradila nacрте, a Vijeće ministara usvojilo set odluka:

- *Odluku o imenovanju koordinatora za pomoć Europske unije Bosni i Hercegovini,*
- *Odluku o uvođenju potpuno decentraliziranog sustava za upravljanje pomoći Europske unije Bosni i Hercegovini,*
- *Odluku o uspostavljanju središnje jedinice za financiranje i ugovaranje – subjekta u sustavu decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći Europske unije u Bosni i Hercegovini u Ministarstvu financija i trezora,*
- *Odluku o uspostavljanju Državnog fonda – subjekta u sustavu decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći Europske unije u Bosni i Hercegovini u Ministarstvu financija i trezora,*
- *Odluku o davanju suglasnosti za imenovanje državnog službenika za ovjeravanje,*
- *Odluku o davanju suglasnosti za imenovanje službenika za ovjeravanje programa.*

³ Community Assistance for Reconstruction and Development.

Kako bi se pripremila za samostalno programiranje pomoći u narednom periodu Direkcija je organizirala i realizirala proces analize i rasprave predložene verzije Višegodišnjeg indikativnog programa CARDS 2005/2006, čiji je autor i predlagač EK, te je koordinirala konzultacije između predstavnika EK i institucija BiH, s ciljem dostavljanja mišljenja i sugestije na predloženi tekst dokumenta. BiH je programiranje sredstava iz CARDS-a 2006 u cijelosti provela vlastitim potencijalima, koristeći izgrađenu strukturu horizontalne koordinacije i maksimalno aktivne voditelje programa. Imenovani su predstavnici BiH institucija/korisnika pomoći EK koji su u ime institucije pristupili izradi idejnih projekata. Dodatno, utemeljene su jedinice za izradu projektnih zadataka koje sačinjavaju voditelji programa iz korisničkih institucija, te predstavnici Direkcije i Delegacije EK, koji su aktivno radili na idejnim projektima, a utemeljen je i Programsko-upravljački odbor.

Jedan od najznačajnijih ciljeva iz domena koordinacije pomoći u proteklom periodu odnosio se na jačanje sposobnosti domaćih institucija potrebnih za realizaciju zadataka i aktivnosti iz Procesu. Kako bi se podržao ovaj cilj, iz CARDS programa za 2004. godinu izdvojena su sredstva posebne namjene. Za korištenje ovih sredstava definirani su i izrađeni projektni zadaci s ciljem jačanja institucionalnih sposobnosti BiH neophodnih za razumijevanje samog Procesu i realizaciju zahtjeva koji iz njega proizlaze. Tako je izrađeno osam projektnih zadataka za osam različitih institucija, koji su se realizirali putem Twinning light projekata. Tijekom realizacije projekata Direkcija je uspostavila i organizirala sastanke Twinning foruma.

U svezi s upravljanjem ostalim programima pomoći EU Direkcija je tijekom 2004. godine preuzela ulogu Nacionalnog koordinatoru programa TAIEX, nastavila s radom na programu INTERREG IIIA, te započela pripremu za sudjelovanje u programima Zajednice.

Programi Zajednice su izravna potpora realizaciji politika EZ, te predstavljaju važan financijski instrument kako za zemlje članice, tako i za zemlje (potencijalne) kandidate za članstvo. BiH je ratificirala Okvirni sporazum za sudjelovanje u programima u prosincu 2006. godine. U okviru pripreme za sudjelovanje BiH u ovim programima Direkcija je pripremila Plan sudjelovanja BiH u programima Zajednice koji je usvojilo Vijeće ministara. Pokrenut je niz radionica s ciljem predstavljanja pojedinih programa institucijama, a pripremljen je i realiziran poseban Twinning light projekt u 2006. godini, čiji je osnovni cilj bio jačanje uloge Direkcije kao glavnog koordinatoru programa Zajednice i jačanje sposobnosti institucija BiH koje su zainteresirane za sudjelovanje u pojedinim programima. Pokrenute su i aktivnosti promidžbe ovih programa u javnosti BiH općenito, ali i kod specifičnih skupina.

U svezi s aktivnostima jačanja korisničke uloge u provedbi pojedinačnih projekata, te programiranja IPA-e⁴, Direkcija je pristupila usuglašavanju dokumenta za višegodišnje indikativno planiranje za period 2007.-2013. godine, a u tom smislu koordinirane su pismene primjedbe svih potencijalnih korisnika. Osim toga, izvršene su pripreme i pokrenut proces izrade, usuglašavanja i usvajanja Višegodišnjeg indikativnog programa IPA-e za period 2007.-2009. godine.

Tijekom planskoga perioda Direkcija je, u suradnji s Projektom, vodila proces nadzora nad projektima čija je realizacija u tijeku, u kome su sudjelovali predstavnici korisničkih institucija. U provedbu ove aktivnosti, osim nadležnog Sektora koordinacije pomoći Direkcije, uključene su kako institucije izravni korisnici, tako i institucije neizravni korisnici konkretnih projekata. S ciljem poboljšanja razumijevanja procesa monitoringa i metodologije rada, a kao uvod u neposrednu aktivnost, održane su ciljane obuke, a uspostavljena je i procedura pismenih kontakata i odgovora na nalaze Monitoring tima.

S obzirom na to da uspjeh procesa integriranja BiH u EU, između ostalog, bitno ovisi o stupnju poznavanja i razumijevanja EU, njenog ustroja, institucija, politika i suštine samog procesa stabilizacije i pridruživanja, Direkcija veliku pažnju posvećuje promidžbi procesa europskih integracija, te u okviru toga, promidžbi aktivnosti Direkcije i svih tijela vlasti koji sudjeluju u ovom procesu. S namjerom da osmisli i provede ovu značajnu aktivnost Direkcija je izradila Program informiranja javnosti o procesu europskih integracija koji je integralni dio Strategije integriranja BiH u EU. Program je usvojilo Vijeće ministara, a njime se definiraju temeljna načela i ciljevi komuniciranja s javnošću, zadaci i funkcije institucija koje sudjeluju u procesu.

Proaktivni pristup rada Direkcije ogleda se u kontinuiranoj organizaciji seminara koji tretiraju različite aspekte europskih integracija, kampanja, izdavanju publikacija i sl. Direkcija je, kao suorganizator, sudjelovala na nekoliko većih konferencija za visoki nivo izvršne i zakonodavne vlasti.

Osim toga, Direkcija priprema i izdaje bilten „Europuls“ koji iz različitih kutova analizira i prezentira pristup BiH europskim integracijama, te promidžbene materijale koji se odnose na projekte i aktivnosti Direkcije.

Konačno, Direkcija u suradnji s Delegacijom EK, kao partnerom i financijerom, je u stadiju pokretanja i provedbe EU Awareness programa (2007.-2009.), čiji je temeljni cilj podizanje razine svjesnosti javnosti BiH, građanskog društva i predstavnika vlasti o EU i reformskim procesima koje donosi Sporazum.

⁴ Instrument of Pre-Accession Assistance

Slijedom aktivnog sudjelovanja BiH u regionalnoj suradnji Direkcija je zaključila, a Vijeće ministara prihvatilo:

- *Protokol o suradnji u procesu europskih integracija između Ministarstva za europske integracije Vlade Republike Hrvatske i Direkcije za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,*⁵
- *Protokol o suradnji u procesu europskih integracija između Direkcije za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Kancelarije za evropske integracije Srbije i Crne Gore.*⁶

Potpisan je i Memorandum o suradnji u procesu europskih integracija između BiH i Albanije.

⁵ Vijeće ministara je ovaj Protokol prihvatilo na 31. sjednici, održanoj 18. studenog 2003. godine.

⁶ Protokol je potpisan 15. prosinca 2005. godine

ODNOSI IZMEĐU BIH I EU

Proces stabilizacije i pridruživanja inicirala je EK u svibnju 1999. godine, s ciljem da pomogne da pet zemalja Jugoistočne Europe ispuni potrebne kriterije i u konačnici postanu kandidati za punopravno članstvo u Uniji. Sam proces nudi povećanu liberalizaciju trgovine, financijsku i ekonomsku pomoć Zajednice, redovit politički dijalog, suradnju u oblasti pravosuđa i unutarnjih poslova, te novu, prilagođenu vrstu ugovornih odnosa – Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, koji datoj zemlji daje status potencijalnog kandidata za članstvo. Svaka zemlja se ocjenjuje prema svojim zaslugama i napreduje u procesu sukladno vlastitim postignućima, ovisno o svojim mogućnostima provedbe političke, zakonodavne i ekonomske reforme.

Postepeno integriranje BiH u EU započelo je u lipnju 1998. godine, kad je Europsko vijeće, na inicijativu BiH, usvojilo Deklaraciju o specijalnim odnosima s BiH. Vijeće ministara donijelo je Odluku o pokretanju inicijative za pristupanje BiH Europskoj uniji,⁷ a Parlamentarna skupština BiH usvojila je Rezoluciju o europskim integracijama i Paktu stabilnosti.⁸ Formirano je zajedničko konzultativno tijelo – CTF, koje je imalo zadatak da prati ispunjenje 18 mjera iz Mape puta, koje su bile podijeljene na političke, ekonomske i mjere koje se odnose na demokraciju, vladavinu prava i ljudska prava. Mapa puta je realizirana u razdoblju od 2000. do 2002. godine.

Visit of Secretary General Javier Solana to BiH

Aktivnosti na pripremama Studije o izvodljivosti pregovaranja o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju tijekom 2003. godine dovele su do intenziviranja odnosa između BiH i EU i boljeg razumijevanja samog procesa europskih integracija u BiH. Uspostavljeni su mehanizmi horizontalne i vertikalne koordinacije, koji su značajno doprinijeli ispunjavanju kasnijih obveza iz Studije izvodljivosti. To je dovelo do usvajanja Odluke Vijeća ministara EU o otpočinjanju pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.⁹ Činjenica da su pregovori u tehničkom smislu završeni u planiranom roku od godinu dana daje osnova očekivanjima da će BiH uhvatiti korak s ostalim zemljama regije i dobiti status kandidata za članstvo u Uniji u narednih nekoliko godina.

⁷ 20. ožujka 1999. godine.

⁸ 8. kolovoza 1999. godine.

⁹ Od 7. studenog 2005. godine.

Politički dijalog između BiH i EU odvija se na razini ministara, u okviru tzv. Trojke (ministar vanjskih poslova zemlje koja predsjedava EU, zemlje koja preuzima sljedeće predsjedavanje i predsjednika EK), na redovitom političkom forumu EU – zapadni Balkan.

U travnju 2006. godine otpočeo je i Ekonomski dijalog između EU i BiH, kojim se uspostavlja okvir za detaljnu raspravu o ekonomskoj situaciji u BiH i buduću suradnju između BiH i EU u oblasti ekonomske politike.

Interparlamentarni dijalog odvija se uz sudjelovanje delegacije Parlamentarne skupštine BiH i Euroskog parlamenta (Delegacija za odnose sa zemljama Jugoistočne Europe).

Sukladno obvezama iz Soluna, BiH svoje pozicije u oblasti vanjske politike redovito usuglašava sa zajedničkim pozicijama, izjavama i drugim instrumentima EU u oblasti Zajedničke vanjske i sigurnosne politike Unije (CFSP). Inače, cjelokupna politika EU u odnosu na BiH obilježena je daljim značajnim angažmanom EU u okviru CFSP.¹⁰ Zajedničkom akcijom Vijeća EU¹¹ imenovan je novi specijalni predstavnik EU (EUSR), s mandatom do kraja veljače 2007. godine. Ovom Odlukom dodatno je ojačana njegova uloga u koordinaciji svih instrumenata EU u BiH. S obzirom na to da je EUSR ujedno i Visoki predstavnik međunarodne zajednice za provedbu Okvirnog sporazuma za mir u BiH, očekuje se njegova značajna uloga u najavljenom okončanju mandata Visokog predstavnika, sukladno načelno iskazanoj spremnosti Vijeća EU da preuzme ovu misiju.

Policijska misija EU (EUPM) u BiH, koja predstavlja prvu misiju EU u oblasti Europske sigurnosne i obrambene politike (ESDP), ima važnu ulogu u transformaciji i stvaranju samoodrživih policijskih struktura u BiH. Na temelju Zajedničke akcije Vijeća EU,¹² EUPM nastavlja svoju misiju u BiH, ali s izmijenjenim mandatom i brojem. Do kraja 2007. godine EUPM će pomagati proces reforme policije, te raditi na razvoju i jačanju domaćih sposobnosti, te regionalne suradnje u borbi protiv organiziranog kriminala. Polovinom prošle godine EUPM¹³ je preuzela vodeću ulogu u koordinaciji policijskih aktivnosti misija EU u oblasti sigurnosne i obrambene politike, te pomaganju domaćim agencijama za provedbu zakona u planiranju i izvođenju operacija.

Vojna operacija EU u BiH (EUFOR/Althea) ima zadatak stalnog praćenja pridržavanja odredaba Okvirnog sporazuma za mir u BiH i doprinosi jačanju sigurnosti u BiH. Misija Althea značajno doprinosi ukupnom političkom angažmanu EU u BiH i provedbi programa pomoći.

¹⁰ BiH je, s obzirom na svoj status u Procesu stabilizacije i pridruživanja, obuhvaćena CFSP-om jer još uvijek nema ugovorni odnos s EU, a samim tim ni status potencijalnog kandidata, kako bi je EU tretirala drugačije nego u kontekstu svoje vanjske politike.

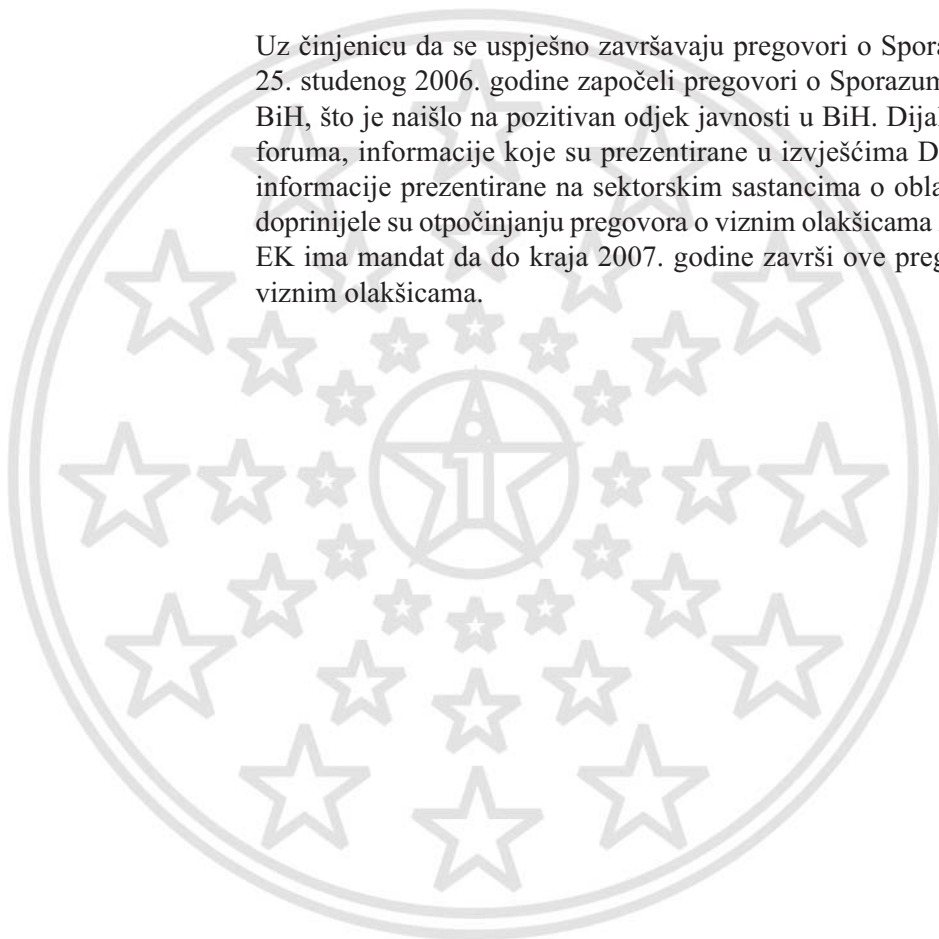
¹¹ Od 30. siječnja 2006. godine.

¹² Od 24. studenog 2005. godine.

¹³ Od 1. lipnja 2006. godine.

Vijeće EU produljilo je i dopunilo mandat Misiji za monitoring EU (EUMM) do kraja 2006. godine, a za očekivati je da će mandat biti produljen za još jednu godinu. Ova misija posebno je usmjerena na nadgledanje razvoja političke i sigurnosne situacije, nadgledanje granica, međuetničkih odnosa i povratka izbjeglica. Misija ima sjedište u Sarajevu, ali se njene aktivnosti sve više usmjeravaju na ostale zemlje u regiji, Srbiju, Crnu Goru, Makedoniju i Albaniju.

Uz činjenicu da se uspješno završavaju pregovori o Sporazumu, važno je napomenuti da su 25. studenog 2006. godine započeli pregovori o Sporazumu o viznim olakšicama za građane BiH, što je naišlo na pozitivan odjek javnosti u BiH. Dijalog koji se odvija putem političkog foruma, informacije koje su prezentirane u izvješćima Direkcije o ostvarenom napretku, te informacije prezentirane na sektorskim sastancima o oblasti pravosuđa i unutarnjih poslova doprinijele su otpočinjanju pregovora o viznim olakšicama za pojedine kategorije građana BiH. EK ima mandat da do kraja 2007. godine završi ove pregovore i implementira Sporazum o viznim olakšicama.

Direkcija je stalno, samostalno stručno tijelo Vijeća ministara, koje obavlja poslove koji se odnose na usklađivanje aktivnosti tijela vlasti u BiH, nadzor nad provedbom odluka koje donose nadležne institucije u BiH, a koje se odnose na odgovarajuće aktivnosti potrebne za europske integracije.¹⁴

Uloga Direkcije definirana je Zakonom o Vijeću ministara BiH i Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH. Temeljem odredaba ovih zakona usvojena je i Odluka o Direkciji za europske integracije.

Sukladno odredbama Zakona o Vijeću ministara¹⁵ Direkcija:

- *vrši naročito poslove koji se odnose na usklađivanje aktivnosti tijela vlasti u Bosni i Hercegovini, nadzor nad provedbom odluka koje donose nadležne institucije u Bosni i Hercegovini, a koje se odnose na sve odgovarajuće aktivnosti potrebne za europske integracije,*
- *sudjeluje u aktivnostima ili izrađuje nacрте i prijedloge politika, zakona, drugih propisa i smjernica koje se odnose na izvršenje poslova koje je Bosna i Hercegovina dužna poduzimati kako bi se uključila u procese europskih integracija,*
- *obavlja i druge poslove koji se odnose na pokretanje inicijativa i savjetovanje o pitanjima usklađivanja ukupnih procesa i aktivnosti tijela vlasti u Bosni i Hercegovini na ispunjenju obveza prema europskim integracijama,*
- *vrši i druge poslove i zadatke koje joj dodijeli Vijeće ministara, odnosno Predsjedavajući Vijeća ministara.*

PRAVNI OKVIR

¹⁴ Odluka o Direkciji za europske integracije, usvojena na 33. sjednici Vijeća ministara, održanoj 3. prosinca 2003. godine i objavljena u «Sl. Glasniku BiH» br. 41/03, nalazi se u *Prilogu.1*

¹⁵ Članak 23.

Dodatno, sukladno odredbama Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH¹⁶ Direkcija je nadležna za:

- *koordiniranje poslova na usklađivanju pravnog sustava Bosne i Hercegovine sa standardima za pristupanje Europskoj uniji (acquis communautaire),*
- *provjeru usklađenosti svih nacrti zakona i propisa koje Vijeću ministara dostavljaju ministarstva i upravne organizacije,*
- *usklađivanje aktivnosti organa i institucija u Bosni i Hercegovini koje se odnose na odgovarajuće aktivnosti potrebne za europske integracije,*
- *sudjeluje kao tehničko operativno tijelo za kontakte s Europskom komisijom,*
- *koordinaciju nad provedbom odluka koje donose nadležna tijela i institucije Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u odnosu na sve aktivnosti potrebne za europske integracije,*
- *sudjeluje u aktivnostima ili izrađuje nacрте zakona, drugih propisa i smjernica koje se odnose na izvršavanje poslova koje je Bosna i Hercegovina dužna poduzimati u procesu uključivanja u europske integracije,*
- *djelovanje kao glavni operativni partner institucija Europske unije u procesu stabilizacije i pridruživanja,*
- *koordinaciju pomoći Europske unije Bosni i Hercegovini.*

¹⁶ Članak 18.

PRIORITETI / STRATEGIJE

Napredovanjem u procesu europskih integracija uočava se potreba za sveobuhvatnijom i kvalitetnijom koordinacijom svih instrumenata ovog procesa.¹⁷ U nastojanju da odrazi kvalitativni pomak koji se dogodio u odnosima između BiH i EU, ali istovremeno i svu složenost zahtjeva koji se postavljaju pred BiH i njene institucije, buduće aktivnosti iz domena europskih integracija trebaju odražavati stratešku povezanost i međusobnu uvjetovanost različitih instrumenata Procesu.

U tom smislu ispunjavanje obveza iz Sporazuma, mehanizam RPM¹⁸ i realizacija prioriteta Europskog partnerstva, usporedo s početkom sustavnog prevođenja, transpozicije i implementacije *acquis-a*, te procesom programiranja novog instrumenta pomoći, ključni su za uspješno upravljanje procesom europskih integracija u narednom periodu.

¹⁷ Tri ključna instrumenta PSP su: asimetrična liberalizacija trgovine, SSP i programi pomoći Zajednice.

¹⁸ Eng. Reform Process Monitoring, tijelo za nadzor nad procesom reformi, koje čine predstavnici EK i insitucija BiH.

MEHANIZAM KOORDINACIJE U PROCESU PRIKLJUČENJA BiH EU

Odlukom Vijeća ministara o načinu ostvarivanja koordinacije u procesu priključenja BiH EU¹⁹ utvrđen je način ostvarivanja horizontalne i vertikalne koordinacije rada institucija BiH u pripremi i provedbi svih aktivnosti, mjera i zadataka u procesu priključenja BiH EU.

Mehanizmom koordinacije osigurava se učinkovito upravljanje procesima europskih integracija, te se uspostavlja funkcionalan odnos s ministarstvima, upravnim organizacijama i entitetskim vladama o pitanjima iz domene politika europskih integracija, usklađivanja zakonodavstva i koordinacije pomoći.

Horizontalna koordinacija na razini ministarstava i drugih tijela uprave i institucija BiH obavlja se na razini tajnika ministarstava, odnosno direktora samostalnih upravnih organizacija. Koordinatori za europske integracije su, između ostalog, zaduženi za kontinuiran rad s Direkcijom, izvješćivanje i razmjenu relevantnih informacija i podataka o svim pitanjima vezanim za europske integracione procese. Također, oni su unutar svog djelokruga rada zaduženi i za pripremu i praćenje pravovremenog ispunjavanja zadataka i mjera utvrđenih u strateškim dokumentima za priključenje BiH EU.

Vertikalna koordinacija koristi se za koordinaciju aktivnosti Vijeća ministara, ministarstava i drugih tijela uprave BiH i institucija BiH prema entitetskim vladama i Vladi Brčko Distrikta. Ova koordinacija obavlja se putem koordinatora za europske integracije iz Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, koji su zaduženi za kontinuiran rad s Direkcijom, izvješćivanje i razmjenu relevantnih informacija i podataka o svim pitanjima vezanim za europske integracione procese iz nadležnosti entitetskih vlada i Vlade Brčko Distrikta. Postojeći instrument vertikalne koordinacije je solidan temelj za koordinaciju unutar države koji će vremenom trebati nadograđivati.

Direkcija, sukladno svojoj zakonskoj ulozi, koordinira sve aktivnosti u procesu priključenja BiH EU putem koordinatora za europske integracije, te koordinira provedbu svih dokumenata na razini Vijeća ministara koji su potrebni za učinkovito odvijanje procesa europskih integracija. Dodatno, redovito organizira sastanke s koordinatorima za europske integracije radi utvrđivanja prioritetnih aktivnosti od značaja za Proces, njihovog praćenja i realizacije. Od prosinca 2003. godine do sad održano je preko 50 sastanka koordinacije.²⁰

Mehanizam koordinacije pokazao se djelotvornim u ispunjavanju pretpostavki za započinjanje

¹⁹ «Službeni glasnik BiH», broj 44/03, nalazi se u *Prilogu 2*.

²⁰ Pregled točaka dnevnog reda razmatranih na sastancima Koordinacije za europske integracije nalazi se u *Prilogu 3*.

pregovora o Sporazumu, realizacijom 16 prioriternih oblasti iz Studije izvodljivosti. U svezi s budućim obvezama, BiH se nakon stadija pregovaranja priprema za ispunjavanje ugovornih obveza iz Sporazuma, što podrazumijeva sveobuhvatne reforme, pa je mehanizam koordinacije potrebno dodatno nadograditi i to uspostavom i jačanjem jedinica za evropske integracije i stvaranjem baze podataka u koju će se unositi podaci o ostvarenom napretku u procesu reformi.

U pogledu jačanja uloge koordinatora za evropske integracije potrebno je:²¹

- *Nastaviti redovito održavanje sastanaka koordinatora za evropske integracije u užem sastavu, kojeg čine tajnici ministarstava u Vijeću ministara, direktori stalnih tijela Vijeća ministara i Agencije za državnu službu, te koordinatori iz entitetskih vlada i Vlade Distrikta Brčko.*
- *Intenzivirati aktivnosti na jačanju vertikalne koordinacije s entitetskim koordinadorima, ali i putem kontakata i suradnjom Generalnog tajništva Vijeća ministara s tajništvima entitetskih vlada.*
- *Jedinice za evropske integracije uspostavljati kombinacijom s organizacijskim jedinicama za strateško planiranje na razini ministarstava.*

²¹ Zaključci sastanka koordinatora za evropske integracije održanog u Neumu 18. i 19. rujna 2006. godine.

EUROPSKO PARTNERSTVO

U ožujku 2004. godine Vijeće ministara EU donijelo je Uredbu o uspostavljanju Europskog partnerstva u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja²² za svaku od zemalja zapadnog Balkana, a na temelju zaključaka samita u Solunu.²³

Uzimajući u obzir samu prirodu dokumenta Europsko partnerstvo, to je politički instrument institucija EU za praćenje ostvarenog napretka u Procesu. Sadrži prioritete koji odražavaju kriterije iz Kopenhagena. Po svojoj strukturi Europsko partnerstvo se naslanja na Godišnje izvješće Europske komisije Vijeću ministara EU o napretku BiH u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Prioriteti navedeni u Europskom partnerstvu odražavaju realna očekivanja EK da ih zemlja može ispuniti ili ostvariti značajan napredak u njihovoj realizaciji u sljedećih nekoliko godina. Dodatno, Europskim partnerstvom identificiraju se prioritete aktivnosti prilagođene posebnim potrebama svake zemlje, odgovarajućem stadiju pripreme i specifičnostima Procesu - njegov cilj je uspostavljanje koherentnog okvira priprema za članstvo i pomoć razvijanju detaljnih akcijskih planova reformi, neophodnih za dalje približavanje EU.

Početkom 2004. godine EK je prezentirala svoje prvo Europsko partnerstvo s Bosnom i Hercegovinom, koje je identificiralo je 23 kratkoročna opća prioriteta (s rokom realizacije od jedne do dvije godine) i 30 srednjoročnih općih prioriteta (s rokom realizacije od tri do četiri godine).²⁴

S obzirom na to da dokument Europsko partnerstvo nameće obvezu izrade detaljnog akcijskog plana za realizaciju prioriteta koji su u njemu sadržani, Direkcija je predložila metodologiju za razradu prioriteta. U tom smislu, podatke o aktivnostima, koracima, nadležnim institucijama, rokovima, prostoru, tehničkim sredstvima, ljudskim potencijalima, obuci i proračunskim sredstvima, neophodnim za realizaciju prioriteta, Direkcija je dobila od nadležnih državnih institucija, sukladno Odluci o načinu ostvarivanja koordinacije u procesu priključenja BiH EU.

Imajući u vidu da je većina kratkoročnih prioriteta iz Europskog partnerstva iz 2004. godine već bila adresirana putem Programa aktivnosti za realizaciju prioriteta u 2004. godini iz Izvješća Europske komisije Vijeću ministara Europske unije o izvodljivosti pregovaranja između Bosne i Hercegovine i Europske unije o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (Program aktivnosti),

²² Uredba Vijeća (EK) br. 533/2004 od 22. ožujka 2004. godine

²³ Prijedlog programa realizacije prioriteta Europskog partnerstva za BiH objedinjuje dvije odluke Vijeća ministara EU (Uredba Vijeća (EK) br. 2004/515 od 14. lipnja 2004. godine i br. 2006/55 od 30. siječnja 2006. godine) o načelima, prioritetima i uvjetima koji su sadržani u Europskom partnerstvu s Bosnom i Hercegovinom.

²⁴ Imajući u vidu da je većina prioriteta veoma složena, srednjoročni prioriteti su raščlanjeni na 81 pojedinačni prioritet, koji sadržava 597 planiranih aktivnosti (od toga 196 iz oblasti zakonodavstva), a u čijoj realizaciji sudjeluju 102 nadležne državne i entitetske institucije i institucije Distrikta Brčko.

preostali kratkoročni prioriteti²⁵ adresirani su kao Prilog spomenutog Programa aktivnosti.²⁶

U svezi s adresiranjem srednjoročnih prioriteta Direkcija je pripremila dokument Europsko partnerstvo s BiH – Program realizacije srednjoročnih prioriteta, koji je razmatralo i usvojilo Vijeće ministara i Koordinacijski odbor za razvoj i europske integracije u svibnju 2005. godine.²⁷

BiH je u studenom 2005. godine uručen novi, drugi po redu, dokument Europskog partnerstva pod nazivom Odluka Vijeća o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Europskom partnerstvu s BiH od 30. siječnja 2006. godine,²⁸ koji sadrži ažurirane kratkoročne (46 općih prioriteta) i srednjoročne prioritete (57 općih prioriteta) u odnosu na prethodni dokument. U okviru kratkoročnih prioriteta navedeni su i ključni prioriteti, kao pretpostavaka za uspješno završavanje pregovora o Sporazumu. Ti ključni prioriteti su:

- *Puna suradnja s ICTY u uhićenju svih optuženika koji su na slobodi.*
- *Puna provedba Sporazuma o reformi policije iz listopada 2005. godine. U tom smislu, uspostaviti Direkciju za provedbu reforme policije i usvojiti akcijski plan za provedbu reforme sukladno načelima koje je zacrtala EK unutar rokova dogovorenih Sporazumom.*
- *Usvajanje cjelokupnog potrebnog zakonodavstva vezanog za javne emitere na državnoj i entitetskoj razini, te otpočinjanje njihove provedbe.*
- *Osigurati da se sva ministarstva i institucije na državnoj razini adekvatno financiraju, te budu operativne i propisno opremljene u pogledu prostorija i osoblja.*
- *Usvajanje i početak provedbe sveobuhvatnog Akcijskog plana reforme javne uprave uzimajući u obzir rezultate funkcionalnih i sektorskih pregleda javne uprave.*
- *Osigurati postojanje stvarnog unutarnjeg tržišta u Bosni i Hercegovini.*

²⁵ Preostali prioriteti koji se odnose na političku situaciju (priprema izbora, nastavak sigurnosnih reformi) i ekonomsku situaciju (osigurati makroekonomsku stabilnost, poboljšanje poslovne klime, poštivanje međunarodnih standarda, potvrde o podrijetlu).

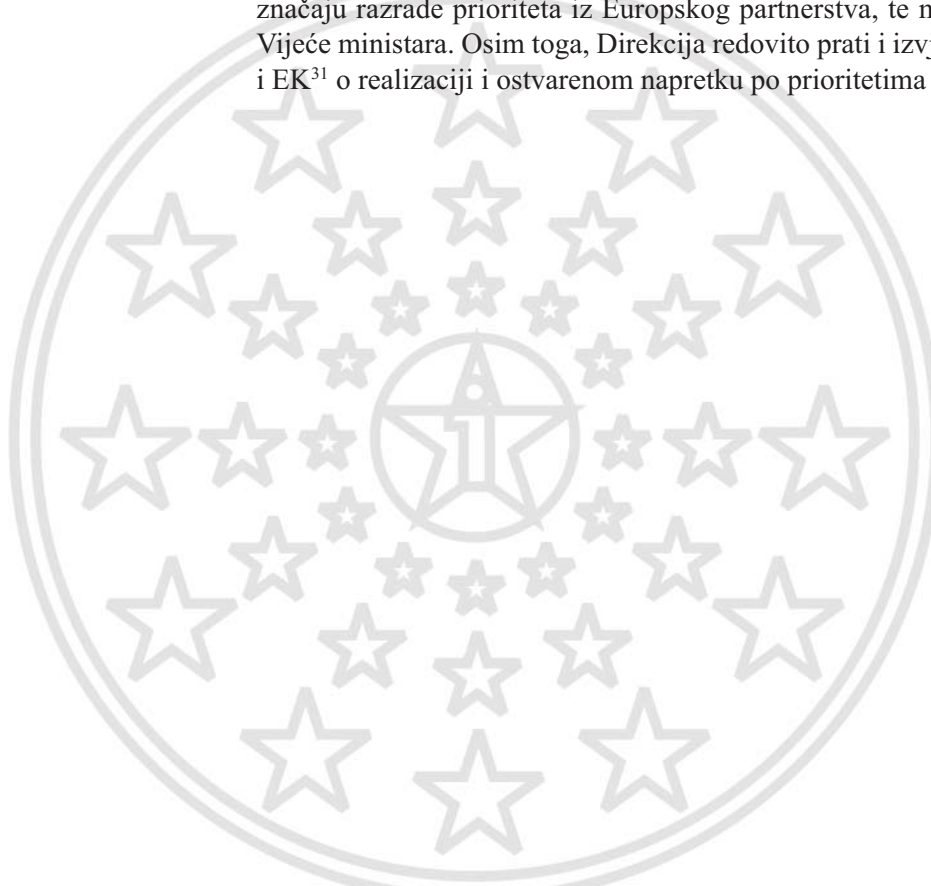
²⁶ Prilog uz Program aktivnosti s prijedlogom zaključaka usvojen je na 63. sjednici Vijeća ministara, koja je održana 29. srpnja 2004. godine, a izrađen je po metodologiji sadržanoj u *Informaciji o Europskom partnerstvu s pregledom kratkoročnih prioriteta koji nisu sadržani u Programu aktivnosti* (koju je Direkcija za europske integracije dostavila na razmatranje Vijeću ministara 5. travnja 2004. godine), a na temelju zaključka s 48. sjednice Vijeća ministara.

²⁷ Na 65. sjednici Vijeća ministara, održanoj 16. rujna 2004. godine, usvojena je *Informacija o srednjoročnim prioritetima Europskog partnerstva navedenim u «Odluci Vijeća EU o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Europskom partnerstvu s Bosnom i Hercegovinom»* s prijedlogom zaključaka, koja je sadržavala i metodologiju rada. Na 74. sjednici Vijeća ministara, održanoj 4. veljače 2005. godine, Vijeće ministara je obavilo raspravu o Prijedlogu programa i zaključilo da ministarstva još jednom razmotre i ažuriraju predloženi Program. Na 75. sjednici Vijeća ministara, održanoj 10. veljače 2005. godine, Vijeće ministara je razmotrilo i podržalo Program realizacije srednjoročnih prioriteta i zaključilo da Direkcija obavi konzultacije s vladama entiteta u dijelu Programa koji se odnosi na obveze i rokove entitetskih institucija. Nakon što je Program prezentiran entitetskim vladama, te nakon što su prikupljeni i usuglašeni njihovi pismeni komentari, Vijeće ministara je na 82. sjednici, održanoj 5. svibnja 2005. godine, razmotrilo Prijedlog programa, te s tim u svezi zaključilo da Predsjedavajući Vijeća ministara sazove sjednicu Koordinacijskog odbora za razvoj i europske integracije na kojem bi se razmotrio Program s ciljem njegovog konačnog usuglašavanja. 14. svibnja 2005. godine održan je sastanak Koordinacijskog odbora za razvoj i europske integracije na kojem su pojedine aktivnosti Programa usuglašene i Program službeno usvojen.

²⁸ Sljedeće Europsko partnerstvo bit će uručeno krajem 2007. godine zajedno s Izvješćem o napretku za tu godinu.

S ciljem objedinjavanja svih prioriteta iz oba dokumenta Europsko partnerstvo, na prijedlog Direkcije, Vijeće ministara je usvojilo Program realizacije prioriteta iz Europskog partnerstva s BiH, koji sadrži ažurirane prioritete razrađene do razine mjera uz detaljno navedene nositelje aktivnosti, rokove i financijska sredstva potrebna za njihovu realizaciju.²⁹

U sklopu priprema za izradu spomenutih programa za realizaciju prioriteta sadržanih u Europskom partnerstvu s BiH za 2004. i 2005. godinu, sve relevantne informacije o potrebi i značaju razrade prioriteta iz Europskog partnerstva, te metodologiju rada razmatra i usvaja Vijeće ministara. Osim toga, Direkcija redovito prati i izvješćuje, kako Vijeće ministara³⁰ tako i EK³¹ o realizaciji i ostvarenom napretku po prioritetima iz Europskog partnerstva.

²⁹ Program realizacije prioriteta iz Europskog partnerstva s BiH Vijeće ministara je usvojilo na svojoj 110. sjednici, održanoj 23. veljače 2006. godine. Ovaj dokument se nalazi u *Prilogu 4*.

³⁰ Vijeću ministara se redovito dostavlja tabelarni pregled ostvarenog napretka u smislu zakonodavnih i institucionalnih aktivnosti pod nazivom *Informacija o funkcionalnoj osposobljenosti institucija BiH prema Programu realizacije prioriteta iz dokumenta «Europsko partnerstvo s BiH» i Informacija o zakonima koje treba usvojiti prema Programu realizacije prioriteta iz dokumenta «Europsko partnerstvo s BiH»*.

³¹ Putem RPM-a.

Primarni cilj Sporazuma je formalno pridruživanje EU u određenom tranzicijskom razdoblju, tijekom kojega određena zemlja postupno usklađuje svoje zakonodavstvo s najznačajnijim standardima i pravilima jedinstvenog tržišta EU. Ovo je olakšano uvođenjem institucionalnog okvira za politički dijalog, postupnim stvaranjem zone slobodne trgovine, liberaliziranjem cestovnog prometa, uspostavom regulacijskog okvira za kretanje radnika, pravo nastana, pružanja usluga i kretanja kapitala, kao i ugovornim formaliziranjem financijske i tehničke pomoći. Institucionalna postavka Sporazuma pruža EU dodatne mogućnosti u određivanju prioriteta u reformama i vršenju pritiska u svrhu njihove učinkovite provedbe, osobito u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje³², koje je središnje tijelo koje se uspostavlja Sporazumom i središnji institucionalni forum za politički dijalog.

Vijeće Ministara EU³³ je usvojilo Preporuku EK³⁴ o otpočinjanju pregovora o Sporazumu s BiH i Direktivu o pregovorima o Sporazumu s BiH.

U svezi s organiziranjem i tijekom pregovora o Sporazumu, na prijedlog Direkcije Vijeće ministara je usvojilo set odluka:

- *Odluku o smjernicama za organizaciju i rad Pregovaračkog tima i radnih skupina za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica sa Smjernicama za organizaciju i rad pregovaračkog tima i radnih skupina za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica,*³⁵
- *Odluku o imenovanju Glavnog pregovarača o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica,*³⁶
- *Odluku o formiranju Državne delegacije za pripremu i vođenje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica.*³⁷

³² Eng. Stabilization and Association Council.

³³ Na sastanku održanom 7. studenog 2005. godine.

³⁴ Od 25. listopada 2005. godine.

³⁵ Na 103. sjednici, održanoj 29. prosinca 2005. godine, nalazi se u *Prilogu 5*.

³⁶ Na 98. sjednici, održanoj 17. studenog 2005. godine, nalazi se u *Prilogu 6*.

³⁷ Na 98. sjednici, održanoj 17. studenog 2005. godine, nalazi se u *Prilogu 7*.

Dodatno, Direkcija je izradila nacrt, Vijeće ministara utvrdilo prijedlog, a Predsjedništvo usvojilo:

- *Odluku o pokretanju postupka za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine,*³⁸
- *Nacrt osnova za vođenje pregovora za sklapanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine.*³⁹

Na taj način su formirani Državna delegacija, Pregovarački tim i radne skupine za vođenje pregovora o Sporazumu. Direkcija je pružala punu stručnu potporu pri izradi prijedloga osnova za vođenje pregovora i njihovoj realizaciji. Ujedno, Direkcija je imala ulogu Tajništva pregovora, te vršila koordinaciju svih aktivnosti u svezi s pregovorima s Pregovaračkim timom, Državnom delegacijom i EK u Bruxellesu. Pred svaki krug pregovora dostavljane su informacije i obrazloženja pozicija BiH u svezi s određenim odredbama Sporazuma. U svojim stajalištima i obrazloženjima Pregovarački tim se pridržavao Odluke o smjernicama za

Otvorenje pregovora o SSP - 25. novembar 2005

organizaciju i rad Pregovaračkog tima i radnih skupina za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica i Nacrta osnova za vođenje pregovora za sklapanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i BiH. Državna delegacija za vođenje pregovora o Sporazumu odobravala je sve informacije, materijale i prijedloge koji se dostavljaju EK u Bruxellesu.

Direkcija je sa svoje strane poduzela brojne pripreme aktivnosti u smislu obuke i seminara za sudionike u procesu pregovaranja (seminar s predstavnicima vlada Slovenije, Republike Hrvatske i Republike Srbije, seminar Projekta, seminar o pisanju izvješća i informacija za EK,

³⁸ Vijeće ministara je na 103. sjednici, održanoj 29. prosinca 2005. godine, utvrdilo Prijedlog, a Predsjedništvo je na 84. sjednici, održanoj 18. siječnja 2006. godine, usvojilo spomenutu Odluku. Nalazi se u *Prilogu 8*.

³⁹ Vijeće ministara je na 103. sjednici, održanoj 29. prosinca 2005. godine, utvrdilo Prijedlog, a Predsjedništvo je na 84. sjednici, održanoj 18. siječnja 2006. godine, usvojilo spomenuti dokument. Nalazi se u *Prilogu 9*.

studijske posjete Beogradu i sl.)⁴⁰.

Planom pregovora predviđeno je održavanje pet tehničkih i tri službena kruga pregovora tijekom godine dana, kao i to da se svi krugovi pregovora održavaju u Sarajevu. Nakon svečanog otvaranja pregovora u Sarajevu 25. studenog 2005. godine održana su dva službena i pet tehničkih krugova pregovora, te jedan tehnički sastanak između dva kruga u Bruxellesu:

- *Prvi službeni krug: 25. siječnja 2006. godine,*
- *Drugi tehnički krug: 17. ožujka 2006. godine,*
- *Drugi službeni krug: 15/16. lipnja 2006. godine,*
- *Treći tehnički krug: 27/28. srpnja 2006. godine,*
- *Četvrti tehnički krug: 13/14. studenog 2006. godine,*
- *Tehnički sastanak u Bruxellesu: 4. prosinca 2006. godine,*
- *Peti tehnički krug: 14. prosinca 2006. godine.*

Tijekom petog tehničkog kruga završeni su pregovori o Sporazumu u tehničkom smislu, odnosno usuglašen je tekst Sporazuma u cijelosti. Održavanje trećeg službenog kruga, tijekom kojega je planirano parafiranje teksta Sporazuma, prvotno planirano za 23. studenog 2006. godine ili polovinu siječnja 2007. godine, odgođeno je zbog neispunjavanja obveza glede ključnih prioriteta iz Europskog partnerstva koje je EK postavila pred institucije vlasti BiH.

⁴⁰ Direkcija je organizirala nekoliko seminara za Pregovarački tim i članove radnih skupina za vođenje pregovora:

- 20. siječnja 2006. – Seminar o pregovorima sa predstavnikom Vlade Slovenije (gosp. Rado Genorio) i Kancelarije za pridruživanje EU Vlade Republike Srbije (g-đa Tanja Mišćević);
- 2. veljače i 13. ožujka 2006. godine – Seminar o pregovorima u suradnji sa projektom tehničke pomoći vladi BiH u procesu europskih integracija (gosp. Klaudijus Maniokas i Juris Gromovs);
- 3. – 8. travnja 2006 – seminar o pregovorima u organizaciji Ambasade Španjolske i Španjolske agencije za međunarodnu suradnju;
- 13. travnja 2006. – seminar o iskustvima Republike Hrvatske u pregovorima o SSP;
- 18. travnja 2006. – susret eksperta za vanjsku trgovinu gosp. Ramunas Vilpisauskasa sa članovima Radne skupine 2 (slobodno kretanje roba) u organizaciji Projekta tehničke pomoći;
- 18. i 26. travnja 2006 – seminar o izvještavanju prema EK (Direkcija u suradnji sa projektom tehničke pomoći);
- 3. svibnja 2006. – posjeta Pregovaračkog tima Kancelariji za pridruživanje EU Vlade Republike Srbije u Beogradu.

MEHANIZAM NADZORA NAD PROVEDBOM REFORMI

Uobičajena procedura za ispitivanje sposobnosti zemlje za ugovorne odnose jeste izrada Izvješća Europske komisije o izvodljivosti pregovaranja o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s dotičnom zemljom (Studija izvodljivosti) koje analizira stanje u zemlji u svim segmentima interesantnim sa stajališta Sporazuma. Proces izrade Studije izvodljivosti započeo je u ožujku 2003. godine, kad je EK institucijama BiH uručila Upitnik s 346 pitanja.

Nakon što su institucije BiH odgovorile na pitanja iz Upitnika, te nakon što je Direkcija metodološki i stručno obradila odgovore i dostavila ih EK, u razdoblju od svibnja do rujna 2003. godine u Sarajevu su, u organizaciji Direkcije, održana četiri konzultativno-radna sastanka predstavnika EK s predstavnicima nadležnih institucija BiH o Studiji izvodljivosti.⁴¹ Studija izvodljivosti, koju je EK objavila u studenom 2003. godine, identificirala je 16 prioriternih područja u kojima je potrebno ostvariti značajan napredak kako bi EK mogla preporučiti otpočinjanje pregovora o Sporazumu. U tom smislu, Direkcija je sačinila Program aktivnosti za realizaciju prioriteta u 2004. godini iz Izvješća Europske komisije Vijeću ministara Europske unije o izvodljivosti pregovaranja između Bosne i Hercegovine i Europske unije o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju⁴², te Listu zakona koje treba usvojiti i institucija koje treba uspostaviti, s pregledom potrebnih sredstava.⁴³ Vijeće ministara je usvojilo Program aktivnosti, nakon čega su ga razmatrali Komisija za europske integracije Parlamentarne skupštine, Predsjedništvo, te oba doma Parlamentarne skupštine.

U svrhu nadzora nad provedbom identificiranih reformi nastavilo se s održavanjem Konzultativno-radnih sastanaka između predstavnika EK i BiH (CTF).⁴⁴ Sastanci CTF-a pokazali su se kao učinkovit mehanizam za praćenje ostvarenog napretka i utvrđivanje preostalih zadataka tijekom ispunjavanja obveza iz Mape puta (u razdoblju od 2000. do 2002. godine), a kasnije i Studije izvodljivosti. U razdoblju nakon objavljivanja Studije izvodljivosti, od veljače 2004. godine pa do otvaranja pregovora o Sporazumu, u organizaciji Direkcije održano je ukupno šest sastanaka CTF-a na kojima se detaljno diskutiralo o pitanjima iz 16 prioriternih oblasti Studije izvodljivosti.

Otpočinjanjem pregovora između BiH i EU o Sporazumu, mehanizam CTF je prerastao u mehanizam pod nazivom Praćenje procesa reformi (RPM). Promjenom naziva mehanizma iz

⁴¹ Izvješće o radu na Studiji izvodljivosti s kronologijom aktivnosti nalazi se u *Prilogu 10*.

⁴² Usvojen na sjednici Vijeća ministara, održanoj 23. prosinca 2003. godine.

⁴³ Analiziranjem 16 prioriternih područja identificirane su 44 aktivnosti koje se odnose na usvajanje 46 zakona i osnivanje 27 institucija, od toga 22 na državnoj i 5 na entitetskoj razini. Direkcija je napravila raspored institucija koje će imati vodeću ulogu u provedbi mjera. Smisao svih ovih mjera bilo je unapređenje sposobnosti institucija, unapređenje administrativne prakse, kao i ostvarivanje političke i ekonomske samoodrživosti.

⁴⁴ Eng. Consultative-Task Force (CTF).

CTF u RPM EK je, kako simbolično tako i suštinski, obilježila početak novog stadija u odnosima između EU i BiH – pregovore o Sporazumu.

RPM se poziva na prioritete iz Europskog partnerstva i Sporazuma. Glavni cilj RPM-a je uspostavljanje okvira za nastavljavanje bliskog dijaloga, koji će trajati do samog zaključivanja pregovora o Sporazumu i uspostave tijela koja su njime predviđena. Svrha je i olakšati praćenje reformi koje BiH mora provesti kako bi ostvarila napredak na svom putu europskih integracija. Do sad je održano pet sastanaka RPM-a.

U svezi sa samom tehnikom rada, u okviru RPM-a održavaju se plenarni i sektorski sastanci. Na plenarnim sesijama se razmatraju sva relevantna pitanjima u svezi s političkim kriterijima i pitanja iz Sporazuma koja su u zajedničkoj nadležnosti EZ i zemalja članica. Zvanični sastanci se stoga održavaju usporedno sa službenim krugovima pregovora, pa su na tim sastancima nazočne i zemlje članice EU. Glede sektorskog dijela, sastanci po sektorima se usredotočuju na tehnička pitanja u svezi s *acquis-em* i oblastima Sporazuma u isključivoj nadležnosti EZ. Na tim sastancima razmatraju se i relevantni prioriteti Europskog partnerstva, a održavaju se usporedno s tehničkim krugovima pregovora.

S obzirom na to da je tehnika rada na sastancima RPM-a složenija u odnosu na prethodne sastanke CTF-a, te zahtijeva pojačan angažman u smislu detaljnijih izvješća, većeg broja pripremnih sastanaka i kvalitetnije diskusije na samim sastancima, uloga Direkcije je kvalitativno izmijenjena i to u smislu pružanja stručne potpore institucijama koje sudjeluju u radu RPM-a, te poboljšavanja kvalitete dostavljenih materijala za diskusiju i održavanja pripremnih sastanaka sa sudionicima.

Nakon svakog održanog sastanka (RPM-a, ali i prethodno CTF-a) Direkcija je izradila i Vijeću ministara predložila Izvješće i Analizu sa sastanka.

EKONOMSKI DIJALOG

Općenito, Solunskom agendom⁴⁵ za zapadni Balkan predviđeno je uspostavljanje Ekonomskog dijaloga sa svakom zemljom u regiji, u svrhu promidžbe tržišne ekonomije i ekonomskog razvoja.

U svezi s mehanizmom i njegovim ciljevima, Ekonomski dijalog se bavi isključivo ekonomskim i financijskim pitanjima, a održava se u okviru sektorskog RPM-a koji je usredotočen na tehnička pitanja u svezi s *acquis-em*. Njegova svrha je uspostavljanje okvira za detaljno razmatranje ekonomske situacije u BiH i EU, te pronalaženje načina za buduću suradnju između BiH i EU u oblasti ekonomske politike.

Iako se održava u okviru sektorskog RPM-a, njegov cilj je uspostavljanje i održavanje institucionalnog dijaloga. U tom smislu, Ekonomski dijalog je forum za razmjenu mišljenja između EK i BiH, koji u konačnici treba rezultirati zajedničkim razumijevanjem i zajedničkim preporukama za oblasti o kojima se raspravlja. Konačno, Ekonomski dijalog treba razumjeti kao pripremu za uspostavu tzv. «predpristupnog fiskalnog nadzora»⁴⁶, koji imaju zemlje kandidati, i kao pripremu za ispunjavanje kriterija konvergencije. Nalazi i zaključci sa sastanaka Ekonomskog dijaloga sastavni su dio Izvješća o napretku kojim EK cijeni napredak zemlje na putu europskih integracija.

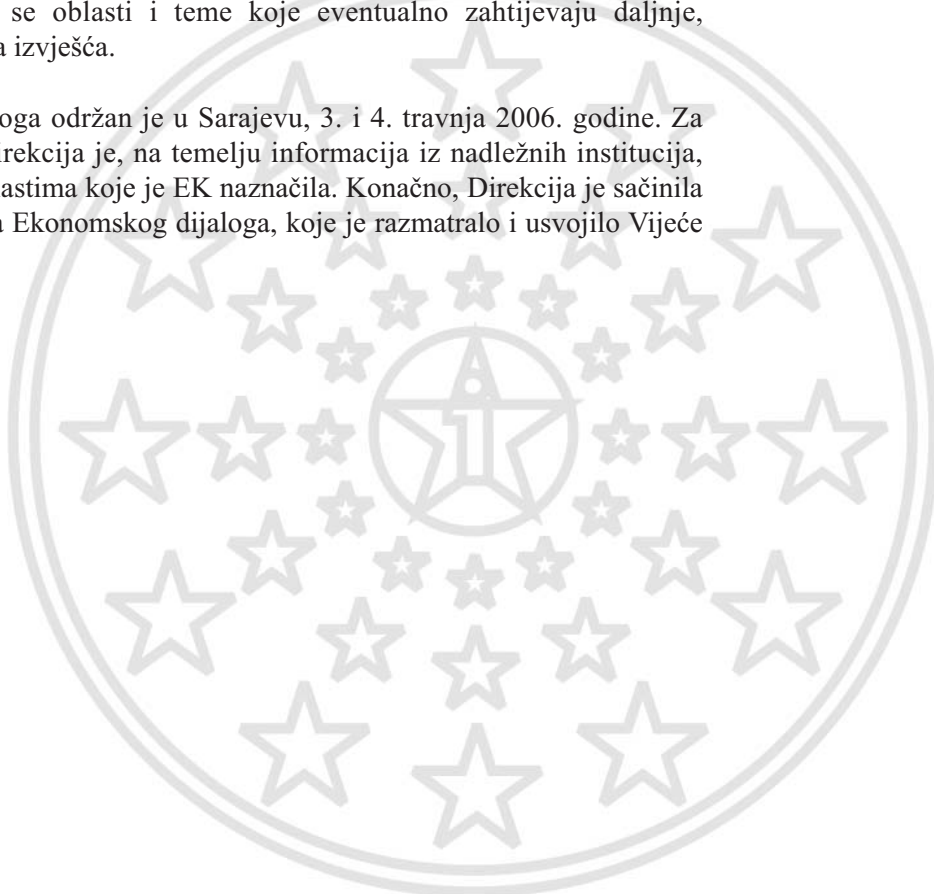
Reform Process Monitoring sastanak

⁴⁵ General Affairs&External Relations Council (GAERC). *The Thessaloniki agenda for the Western Balkans: Moving towards European integration*. 16 June 2003: Western Balkans-Council Conclusions.

⁴⁶ Eng. *Pre-accession Fiscal Surveillance*.

Najavljeno je da će se sastanci Ekonomskog dijaloga održavati najmanje jednom godišnje. Na tim sastancima identificirat će se oblasti i teme koje eventualno zahtijevaju daljnje, produbljenije diskusije i detaljnija izvješća.

Prvi sastanak Ekonomskog dijaloga održan je u Sarajevu, 3. i 4. travnja 2006. godine. Za potrebe diskusije na sastanku Direkcija je, na temelju informacija iz nadležnih institucija, sačinila Izvješće o napretku u oblastima koje je EK naznačila. Konačno, Direkcija je sačinila Izvješće i Analizu prvog sastanka Ekonomskog dijaloga, koje je razmatralo i usvojilo Vijeće ministara.⁴⁷

⁴⁷ Vijeće ministara je na svojoj 112. sjednici, održanoj 16. ožujka 2006. godine, razmotrilo i usvojilo Informaciju o početku Ekonomskog dijaloga između Europske unije i Bosne i Hercegovine, dok je na svojoj 123. sjednici, održanoj 13. srpnja 2006. godine, usvojilo Izvješće i Analizu prvog sastanka Ekonomskog dijaloga.

IZVJEŠĆIVANJE PREMA EUROPSKOJ KOMISIJI

Značaj izvješćivanja u procesu europskih integracija izuzetno je veliki. Za državu koja nastoji postati članica EU cjelokupan proces pristupanja u velikoj mjeri predstavlja izvješćivanje o napretku ostvarenom u procesu. Značajan unutarnji napredak u reformiranju države, uspostavljanje novih institucija i usklađivanje zakona su odlučujući, te stoga moraju biti iskazani na odgovarajući način putem različitih vrsta izvješća. Izvješća predstavljaju temelj za donošenje odluka EU o daljnjem napredovanju države u procesu pristupanja.

Izvješće o napretku je dokument koji pruža informacije o napretku koji je određena država postigla u ispunjavanju uvjeta i ciljeva koje je postavila EU, kao i sažetak operativnih mjera koje je potrebno poduzeti na temelju utvrđenih planova djelovanja. Obično je izvješće strukturirano prema Kopenhagenskim kriterijima. Za države u procesu pregovora o Sporazumu značajan dio odnosi se na posebne uvjete u svezi s ovim procesom. Što je država uspostavila tješnje odnose s EU, zahtijeva se više informacija glede prenošenja i provedbe *acquis-a*. Izvješća EK ocjenjuju napredak u usvajanju zakonodavstva i provedbi konkretnih mjera.

Ciljevi izvješćivanja EU o ostvarenom napretku su:

- *pružanje točnih podataka o glavnim mjerama poduzetim na ispunjavanju utvrđenih zadataka, odnosno najznačajnijim reformama, usvajanju *acquis-a*, razvoju administrativnih sposobnosti i sl.,*
- *sažetak planova (strategije, programi i sl.) na temelju kojih se djeluje kako bi se ostvarili određeni ciljevi, što EK upućuje na jasnu viziju zemlje o smjeru kretanja u budućnosti,*
- *razvijanje odnosa povjerenja s EK i drugim institucijama EU na temelju pretpostavke da su informacije koje zemlja dostavlja relevantne, objektivne i utemeljene na mjerilima koje je postavila EU.*

Uzimajući u obzir postojeći stadij u odnosima između BiH i EU, izvješćivanje o ostvarenom napretku odvija se u nekoliko važnih okvira. Najvažniji okvir koji BiH koristi za podnošenje izvješća u postojećim okolnostima bili su pregovori o Sporazumu, te održavanje CTF-a i trenutno RPM-a.

U svezi s izvješćivanjem o napretku, Direkcija je tijekom 2003. godine metodološki i stručno obradila i dostavila EK odgovore na 346 pitanja iz upitnika kojeg je EK dostavila s ciljem

izrade Studije izvodljivosti, a u 2004. godini pripremila je i cjelovito Izvješće o ostvarenom napretku po 16 prioriteta iz Studije izvodljivosti. Osim toga, EK je do sad dostavljeno ukupno dvanaest Izvješća o napretku u određenim oblastima - od toga šest za potrebe diskusije na sastancima CTF-a, pet za diskusiju na sastancima RPM-a i Izvješće za diskusiju na Ekonomskom dijalogu.

Pored redovitih diskusija o ostvarenom napretku putem spomenutih mehanizama, EK svake godine priprema godišnje izvješće o napretku kojeg je određena država ostvarila u Procesu.⁴⁸ U tom smislu, institucije BiH su svake godine u lipnju redovito, prema metodologiji koju je predložila Direkcija, dostavljale svoj prilog za godišnje izvješće EK o napretku, te ga u rujnu ažurirale novim informacijama. Ovaj prilog institucija BiH za godišnje izvješće o ostvarenom napretku ponajprije je odražavalo ostvareni napredak u ispunjavanju prioriteta utvrđenih europskim partnerstvima, te napredak u oblastima koje su prethodnim izvješćem identificirane kao problematične, a nisu sadržane u prioritetima Europskog partnerstva. U proteklom razdoblju Direkcija je u tri navrata dostavila Prilog institucija BiH za redovito godišnje izvješće o napretku BiH u procesu europskih integracija.⁴⁹

Posljednjih deset godina, obilježenih proširenjem EU, prednost je data napretku i izvješćivanju o administrativnim sposobnostima na temelju Madridskog kriterija – usvajanje *acquis-a* praćeno odgovarajućom provedbom. Ovaj kriterij postaje istaknutiji s približavanjem članstvu. Uz razrađenu metodologiju ocjenjivanja koju primjenjuje EK, izvjestan je porast značaja ovog kriterija prilikom budućih proširenja.

S ciljem poboljšavanja kvalitete izvješća koje institucije BiH prosljeđuju EK, Direkcija je tijekom proteklog perioda kontinuirano održavala seminare i obuke za predstavnike institucija koji sudjeluju u njihovoj izradi.⁵⁰ Ovakav način rada rezultirao je izradom dokumenta *Smjernice za izradu izvješća za Europsku komisiju*,⁵¹ koji sadrži metodologiju rada, uzorak izvješća, te konkretne primjere i najbolju praksu izvješćivanja po pojedinim oblastima. Dokument je usvojilo Vijeće ministara.⁵²

⁴⁸ Do sad je EK objavila 4 Godišnja izvješća o napretku BiH u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Izvješća za protekle dvije godine (2005. i 2006. godinu) objavljena su zajedno sa Strateškim dokumentom o proširenju.

⁴⁹ Za Izvješća o napretku BiH u Procesu stabilizacije i pridruživanja, koje je EK objavljivala 2004., 2005. i 2006. godine.

⁵⁰ Seminari o pisanju izvješća i značaju izvješćivanja prema EK, u organizaciji Direkcije i Projekta, održani su 18. i 26. travnja 2006. godine.

⁵¹ U *Prilogu II*.

⁵² Koje je Vijeće ministara usvojilo na 122. sjednici, održanoj 5. srpnja 2006. godine.

STRATEGIJA INTEGRIRANJA BIH U EU

Strategija integriranja BiH u EU (Strategija)⁵³ je temeljni dokument na kojem će se zasnivati cjelokupan proces pridruživanja BiH EU. Na temelju istraživanja međusobne povezanosti političkih, ekonomskih i ostalih elemenata, Strategija naznačava osnovne ciljeve i pravce djelovanja, te obuhvaća skup općih smjernica za rad državnih i entitetskih institucija, te ostalih sudionika u procesu integriranja.

Budući da je Strategija dokument koji postavlja ciljeve koje treba ostvariti do punopravnog članstva BiH u EU, njome nisu predviđeni rokovi za ispunjenje tih ciljeva.

Prilikom izrade Strategije vodilo se računa o komplementarnosti prioriteta iz drugih strateških dokumenata, posebice Srednjoročne razvojne strategije BiH, Strategije reforme javne uprave u BiH, Milenijskih razvojnih ciljeva i Europskog partnerstva. Temeljni cilj ove Strategije je osiguranje potpunog razumijevanja i jedinstvenog pristupa u izvršavanju obveza u procesu europskih integracija.

U svezi s postupkom izrade Strategije, na prijedlog Vijeća ministara o pokretanju inicijative za izradu Strategije integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju, Parlamentarna skupština BiH⁵⁴ je donijela Zaključak prema kojem se Vijeće ministara zadužuje da izradi operativne i strateške dokumente, koji će voditi k ostvarivanju punopravnog članstva BiH u EU, kao zakonski temelj za početak rada na ovom dokumentu. Objavljeno je Javno nadmetanje za prikupljanje ponuda za pružanje usluga pri izradi strateških dokumenata za uključivanje BiH u EU,⁵⁵ na temelju kojeg su prvi put domaći stručnjaci angažirani sukladno procedurama javnih nabava. Vijeće ministara je, na prijedlog Direkcije, donijelo Odluku o imenovanju članova konzultativno-radnih skupina.⁵⁶

Na temelju spomenute Odluke utvrđeno je formiranje osam konzultativnih radnih skupina sastavljenih od državnih službenika, stručnjaka za pojedine oblasti obuhvaćene strukturom Strategije, koordinatora za europske integracije iz FBiH, RS i Brčko Distrikta, kao i službenika entitetskih ministarstava. Odabrani su i vanjski stručnjaci s liste najuspješnijih kandidata koji su prošli javno nadmetanje za pružanje usluga pri izradi strateških dokumenata. Direkcija je bila zadužena za osnivanje i koordiniranje rada ovih skupina.

⁵³ U *Prilogu 12*.

⁵⁴ 10. travnja 2003. godine.

⁵⁵ 23. siječnja 2004. godine.

⁵⁶ 29. srpnja 2004. godine. Odluka se nalazi u *Prilogu 8*.

Dokument je, nakon doradivanja i dopunjavanja na sastancima Uređivačkog kolegija Direkcije i Konzultativne radne skupine 1, prije službenog upućivanja Vijeću ministara, razmatran na javnim raspravama.⁵⁷ Nakon unošenja prihvaćenih komentara s javnih rasprava, dokument Strategija upućen je na razmatranje i usvajanje Vijeću ministara.⁵⁸

Strategija je izazvala veliku pozornost, u stručnim i akademskim krugovima veoma dobro je ocijenjena, a praktično je primijenjena pri izradi pregovaračkih pozicija za Sporazum.

⁵⁷ Javne rasprave su održane u Mostaru (30. studenog 2005. godine), Banja Luci (12. prosinca 2005. godine), Brčkom (13. prosinca 2005. godine) i Sarajevu (17. prosinca 2005. godine).

⁵⁸ Usvojena 27. travnja 2006. godine.

Općenito, napredovanjem BiH u procesu europskih integracija uočena je potreba za uspostavljanjem cjelovitog i učinkovitog sustava upravljanja informacijama (IMS), s ciljem olakšanog upravljanja informacijskim tijekovima cjelokupnog procesa. Kako bi se ostvarila sveobuhvatna i što kvalitetnija koordinacija svih aktivnosti u procesu europskih integracija, Odlukom o načinu ostvarivanja koordinacije u procesu priključenja BiH EU predviđeno je, između ostaloga, uspostavljanje interaktivne baze podataka tj. IMS-a. Temeljni cilj uspostavljanja ovog sustava je unapređenje procesa koordinacije putem razmjene, praćenja i pohranjivanja podataka i dokumenata značajnih za proces europskih integracija.

IMS je jedinstven, namjenski projektiran instrument računalne potpore koordinaciji procesa europskih integracija u BiH. Sustav je dizajniran za ograničeni broj registriranih korisnika (u prvom stadiju 120), s osloncem na web-tehnologiju (Intranet), čime je osiguran pristup bazi podataka neovisno o prostornoj lokaciji korisnika.

Sustav IMS sastoji se od sljedećih komponenti:

- *Hardver, serveri MS Windows 2003 i MS SQL Enterprise 2000.*
- *Softverska aplikacija: upravljanje informacijama u okviru Procasa stabilizacije i pridruživanja (komponenta 1).*
- *Baze podataka:*
 - Programi i planovi BiH u oblasti europskih integracija,*
 - Specijalizirani adresar sudionika u procesu europskih integracija BiH (komponenta 2),*
 - Programi pomoći EU (komponenta 3).*

Razvoj sustava financirala je EU u okviru Projekta potpore Direkciji koji je započeo 2004. godine. S ciljem uspostave sustava i njegove funkcionalnosti, Direkcija je u različitim stadijima projekta sudjelovala u definiranju Projektnog zadatka za hardver i softver i izradi prijedloga idejnog rješenja arhitekture programskih modula (aplikacija).⁵⁹ Dodatno, značajan dio aktivnosti odnosio se na razvoj i objedinjavanje ukupnog znanja iz oblasti državne uprave i europskih integracija i prijenos ovih znanja projektantima i isporučiteljima programskih aplikacija. Osim toga, realizirano je i preuzimanje hardvera i operativnog sustava u prostorijama Direkcije, te sudjelovanje službenika i zaposlenika u testiranju preliminarne verzije komponenti 1, 2 i 3, uz analiziranje, revidiranje i usvajanje svih izvješća u svezi s projektom.

⁵⁹ Na temelju projektnog zadatka i idejnih rješenja EK je objavila javni natječaj za nabavu opreme, softverskih paketa i razvijanje softvera. Procedura izbora isporučitelja je završena u kolovozu 2005. godine. Predstavnici Direkcije sudjelovali su u izboru isporučitelja za točku 1: Hardver, serveri *MS Windows 2003 i MS SQL Enterprise 2000.*

PROGRAM INTEGRIRANJA BIH U EU

Imajući u vidu obveze koje će proizići iz Sporazuma, te uzimajući u obzir i postojeće obveze sadržane u Programu realizacije prioriteta iz Europskog partnerstva s BiH, Strategiji i ostalim strateškim i analitičkim dokumentima, te ostale prioritete iz oblasti usklađivanja zakonodavstva i koordinacije pomoći, jasno je da u ovom stadiju procesa europskih integracija BiH potrebno pristupiti kvalitetnijem i sveobuhvatnijem planiranju postojećih i budućih obveza iz Procesu.

U tom smislu, Direkcija je započela planiranje metodologije i organizacije rada za izradu Programa integriranja koji se može promatrati kao cjelovit dokument koji će objediniti Plan provedbe Sporazuma i mjera iz Strategije i Europskog partnerstva, u svrhu provedbe ključnih reformi koje će u konačnici doprinijeti ispunjavanju Kopenhagenskih kriterija, te prijenosu *acquis-a* u prioritetnim oblastima, a u rokovima predviđenim Sporazumom.

Kako bi se obuhvatili i objedinili ukupni ciljevi i aktivnosti na svim razinama vlasti u BiH i kako bi se realizirale obveze iz Sporazuma i prioriteta Europskog partnerstva, koje se kreću od usklađivanja zakonodavstva do institucionalnog jačanja i investicija, Program integriranja se usredotočuje na sinergiju između različitih aktivnosti procesa pristupanja EU i instrumenata za njihovu provedbu. Stoga u proces izrade Plana provedbe Sporazuma i Programa integriranja pored Direkcije, kao vodeće koordinirajuće institucije u procesu europskih integracija, od samog početka moraju biti uključeni svi sudionici procesa europskih integracija na horizontalnoj razini, i to putem unaprijedne strukture koordinacije.

Dodatno, s obzirom na svojstvo središnjeg instrumenta stratejskog planiranja i upravljanja procesom europskih integracija u BiH, posebnu pozornost u Programu integriranja treba posvetiti proračunskom planiranju realiziranja obveza. Program integriranja će u tu svrhu uključivati projekcije financijskih sredstava potrebnih za realiziranje projekata, u smislu određivanja prioriteta programiranja i koordinacije financijske pomoći za svaki sektor pojedinačno.

U svezi s metodologijom i dinamikom Program integriranja je zamišljen kao srednjoročni dokument u okviru kojega će se utvrditi stupanj prioriteta relevantnih obveza. Rokovi za realizaciju bit će usklađeni s rokovima Plana provedbe Sporazuma i rokovima realizacije srednjoročnih prioriteta iz Europskog partnerstva, te srednjoročnim proračunskim projekcijama. Dodatno, Program integriranja će se suštinski nadopunjavati sukladno dinamici cjelokupnog procesa, kako bi se obuhvatio *acquis* čije preuzimanje nije prioritetno u prvim godinama nakon potpisivanja Sporazuma, te prioritete sljedećeg Europskog partnerstva.

PROVEDBA ODLUKE O PROCEDURAMA U POSTUPKU USKLAĐIVANJA ZAKONODAVSTVA BOSNE I HERCEGOVINE S ACQUIS COMMUNAUTAIRE-om

Vijeće ministara je, na inicijativu Direkcije, usvojilo Odluku o procedurama u postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *acquis communautaire*-om⁶⁰ (Odluka o procedurama u postupku usklađivanja). Stupanjem na snagu Odluke o procedurama u postupku usklađivanja dotadašnji rad na usklađivanju pravnog sustava prestaje biti samo dobrovoljan u obujmu u kojemu se Odlukom propisuju obveze ne samo za predlagače pravnih propisa. Sastavni dio Odluke o procedurama u postupku usklađivanja čine dva instrumenta za usklađivanje zakonodavstva – Usporedni prikaz i Izjava o usklađenosti, koji će se u godinama koje slijede, unatoč poteškoćama, pokazati kao instrumenti sa značajnim učinkom. Usvajanje Odluke o procedurama u postupku usklađivanja predstavljalo je prekretnicu u dotadašnjem dobrovoljnom usklađivanju pravnog sustava, jer su s početkom njene provedbe predlagači pravnih propisa postali svjesni njene važnosti.

U tom smislu, predstavnici Direkcije kontinuirano su pružali stručnu pomoć u pronalaženju relevantnih sekundarnih izvora legislativne EU u vidu uredbi i direktiva, sudjelovali u radnim skupinama za izradu propisa, te vršili provjeru usuglašenosti propisa s ciljem davanja mišljenja o njihovoj usuglašenosti. U nedostatku prijevoda, provjera usuglašenosti rađena je na temelju izvornih tekstova primarne i sekundarne legislativne na engleskom jeziku.

U svezi s tim, na zahtjev ministarstava predlagača propisa, Direkcija je osigurala stručnu pomoć u pronalaženju relevantnih sekundarnih izvora legislativne EU u vidu uredbi i direktiva za sljedeće zakone:

- *Zakon o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednih biljaka u BiH,*
- *Zakon o zaštiti novih sorti biljaka BiH,*
- *Zakon o fitofarmaceutskim sredstvima BiH,*
- *Zakon o mineralnim đubrivima BiH,*
- *Zakon o osnovama sigurnosti prometa BiH.*

Aktivnosti u provođenju primarnog zadatka provjere usuglašenosti propisa s *acquis communautaire*-om obavljane su kontinuirano, bilo sudjelovanjem u radnim skupinama za izradu propisa, čije se donošenje definiralo prioritarnim zadacima Studije izvodljivosti i ostalih instrumenata procesa europskih integracija, bilo davanjem mišljenja izravno predlagaču pravnog propisa, kako slijedi:

⁶⁰ Odluka o procedurama u postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *acquis communautaire*-om objavljena je u «Službenom glasniku BiH» broj 44/03, a data je u *Prilogu 14*.

- *Nacrt Zakona o konkurenciji,*
- *Nacrt Zakona o općoj sigurnosti proizvoda,*
- *Nacrt Zakona o tehničkim zahtjevima za ocjenu usklađenosti proizvoda,*
- *Nacrt Zakona o nadzoru nad tržištem,*
- *Nacrt Zakona o hrani,*
- *Nacrt Zakona o sigurnosti prometa,*
- *Odluka o usaglašavanju i utvrđivanju carinske tarife BiH za 2005. godinu,*
- *Nacrt Zakona o RTV sustavu BiH i Zakona o javnom RTV servisu BiH,*
- *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uvozu i izvozu oružja,*
- *Nacrt Zakona o flaširanim pitkim vodama,*
- *Odluka o osnivanju Vijeća za poljoprivrednu i prehrambenu proizvodnju, šumarstvo i ruralni razvoj,*
- *Odluka o usvajanju Državnog plana monitoringa rezidua za 2004. godinu,*
- *Sporazum Vijeća ministara BiH i Vlade Kraljevine Švedske o suradnji,*
- *Odluka za pristupanje Bosne i Hercegovine konvenciji o autorskim i srodnim pravima u okviru prekograničnog emitiranja putem satelita,*
- *Inicijalni Izvještaj o primjeni Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima u Bosni i Hercegovini za period od 1993. – 2003. godine,*
- *Inicijativa za pokretanje postupka za pristupanje Bosne i Hercegovine Evropskoj konvenciji o autorskim i srodnim pravima u okviru prekograničnog emitiranja putem satelita,*
- *Zakon o obligacionim odnosima,*
- *Zakon o zaštiti potrošača,*
- *Zakon o primjeni privremenih mjera prema osobama koje su optužene a nisu dostupne Međunarodnom kaznenom sudu za bivšu Jugoslaviju i osobama uključenim u pružanje pomoći licima optuženim od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju,*
- *Zakon o finansijskom lizingu,*
- *Zakon o zaštiti osobnih podataka,*
- *Zakon o elektronskom potpisu,*
- *Zakon o Agenciji za informacijsko društvo BiH,*
- *Okvirni zakon o srednjem stručnom obrazovanju,*
- *Odluka o produženju statusa privremenog prihvata u Bosni i Hercegovini osoba iz Srbije i Crne gore sa posljednjim prebivalištem na Kosovu,*
- *Uputstvo o re-registraciji i reguliranju statusa izbjeglica iz Republike Hrvatske u Bosni i*

- *Hercegovini,*
- *Odluka o podnošenju prijedloga za pokretanje postupka za pristupanje Bosne i Hercegovine Konvenciji Vijeća Europe o pranju novca, potrazi, pljenidbi i konfiskaciji imovinske koristi stečene kaznenim djelima i o financiranju terorizma,*
- *Nacrt Sporazuma između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o određenim aspektima zračnog prometa,*
- *Prijedlog strategije razvoja sistema za upravljenje zračnim prometom u Bosni i Hercegovini,*
- *Multilateralni sporazum o osnivanju europskog zajedničkog zračnog prostora,*
- *Pravilnik o posebnim uvjetima evidentiranja i označavanja brašna koje se proizvodi i stavlja na tržište BiH,*
- *Zakon o Upravi za neizravno oporezivanje,*
- *Zakon o reviziji institucija BiH,*
- *Zakon o klasifikaciji djelatnosti BiH,*
- *Zakon o održivom šumarstvu BiH,*
- *Pravilnik o fitosanitarnim zahtjevima za drveni materijal za pakiranje u međunarodnom prometu,*
- *Odluka o mjerama kontrole bruceloze malih preživača i uvjetima za određivanje zdravstvenog statusa stada ovaca i koza glede bruceloze malih preživača,*
- *Sugestija na Nacrt zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH,*
- *Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona,*
- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara BiH,*
- *Zakon o veterinarskim lijekovima i veterinarsko-medicinskim proizvodima u BiH,*
- *Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima BiH,*
- *Program zaštite od kemijskog oružja i reagiranja u slučaju nesreća i incidenata,*
- *Sporazum o Ekonomsko – socijalnom vijeću BiH,*
- *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o Vijeću ministara BiH,*
- *Zakon o akcizama u BiH,*
- *Zakon o izmjenama i dopunama zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, radni tekst,*
- *Okvirni zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH,*
- *Zakon o Agenciji za obrazovanje,*
- *Okvirni zakon o deviznom poslovanju,*
- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave,*
- *Zakon o visokom obrazovanju,*
- *Zakon o izmjenama Zakona o upravnim sporovima,*
- *Konvencija ICAO za objedinjavanje određenih propisa u međunarodnom zračnom prometu,*
- *Odluka o visini administrativnih taksi Konkurencijskog vijeća,*

- *Odluka o podnošenju prijedloga za pokretanje postupka za pristupanje Bosne i Hercegovine Konvenciji Vijeća Europe o pranju novca, potrazi, pljenidbi, i konfiskaciji imovinske koristi stečene kaznenim djelima i o financiranju terorizma,*
- *Zakona o radijacijskoj sigurnosti u BiH,*
- *Odluka o određivanju referentnih laboratorija,*
- *Pravilnik o jakim alkoholnim i alkoholnim pićima,*
- *Pravilnik o označavanju brašna,*
- *Mišljenje o uvođenju biometrijskih putnih isprava,*
- *Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa,*
- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku,*
- *Zakon o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju,*
- *Zakon o vinu,*
- *Zakon o određenim pravnim aspektima elektronskog pravnog i poslovnog prometa,*
- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita u bankama BiH,*
- *Zakon o unutarnjoj i pomorskoj plovidbi.*

Iako je provedba Odluke o procedurama u postupku usklađivanja tijekom 2005. godine donekle poboljšana, i dalje je neophodno osiguravati postupanje svih predlagača propisa koje razmatra Vijeće ministara po procedurama koje su njome propisane. Direkcija je, kao mjeru poboljšanja provedbe Odluke o procedurama u postupku usklađivanja, Vijeću ministara dostavila informaciju o provođenju Odluke, što je u periodu koji je uslijedio dalo rezultate. U tom smislu, u 2006. godini predlagači pravnih propisa su dostavili tri popunjena Usporedna prikaza i četiri Izjave o usklađenosti kao instrumente usklađivanja, što je kvalitetan pomak u provedbi Odluke o procedurama u postupku usklađivanja.

Dodatno, predstavnici Direkcije sudjeluju u radu radnih skupina za preuzimanje direktive o niskonaponskoj opremi, direktive o sigurnosti strojeva, direktive o elektronskoj trgovini, propisa o dobrobiti životinja, zakona o plinu, zakona o državnoj pomoći, zakona o poljoprivredi i prehrani, preuzimanju dijela prava Zajednice koje se odnosi na sigurnost hrane i dr.

IZRADA PRIRUČNIKA ZA USKLAĐIVANJE PROPISA BIH S PROPISIMA EU

Nakon pripremnih aktivnosti koje su se odvijale krajem 2004. godine, tijekom 2005. godine, u suradnji s Projektom, izrađen je Priručnik za usklađivanje propisa Bosne i Hercegovine s propisima Europske unije (Priručnik)⁶¹. Direkcija je informirala Vijeće ministara o izrađenom Priručniku.⁶²

Priručnik je zamišljen kao praktična pomoć ponajprije pravnicima angažiranim u procesu usklađivanja, ali i kao sveobuhvatan izvor temeljnih teorijskih pitanja iz oblasti zakonodavstva EU, čije je razumijevanje neophodno za odvijanje cjelokupnog procesa. Priručnik se sastoji od općeg i praktičnog dijela. Opći dio sadrži informacije neophodne državnim službenicima za bolje razumijevanje povijesti EU i EZ, pojma zakonodavstva EU, te izvora prava Zajednice, dok praktični dio sadrži konkretne upute kako usklađivati domaće pravne propise s odredbama prava Zajednice.

Promidžbi Priručnika prethodilo je njegovo prezentiranje na nekoliko seminara. Ciljnu skupinu su, u prvom redu, predstavljali državni službenici pravnici, kao i svi drugi stručnjaci koji izravno sudjeluju u procesu usklađivanja zakonodavstva BiH s *acquis-em*. U lipnju 2006. godine održana su dva seminara za državne službenike institucija BiH, entiteta i Brčko Distrikta, na kojima su informirani o primjeni Priručnika u svakodnevnom radu, kao i obvezama koje će proizići nakon potpisivanja Sporazuma, te pravnim pitanjima koja se pojavljuju tijekom pregovaranja o njemu.

⁶¹ U *Prilogu 15*.

⁶² Vijeće ministara je na 94. sjednici, održanoj 6. listopada 2005. godine, razmotrilo i usvojilo *Informaciju o Priručniku za usklađivanje propisa BiH s pravom EU*.

IZRADA ODLUKE O FORMIRANJU RADNIH SKUPINA ZA USKLAĐIVANJE PRAVNIH PROPISA BOSNE I HERCEGOVINE S ACQUIS COMMUNAUTAIRE-om

Jedna od značajnih aktivnosti Direkcije odnosila se na izradu nacрта Odluke o formiranju radnih skupina za usklađivanje pravnih propisa Bosne i Hercegovine s *acquis communautaire*-om (Odluka o formiranju radnih skupina).⁶³ Koncem 2004. godine otpočele su aktivnosti na izradi spomenute Odluke o formiranju radnih skupina, a tome su prethodila dva seminarra koja su organizirale Direkcija i Projekt.⁶⁴ Na spomenutim seminarima prezentiran je i diskutiran koncept predloženih radnih skupina.

Vijeće ministara je donijelo Odluku o formiranju radnih skupina u svrhu angažiranja stručnjaka iz institucija BiH, entiteta i Brčko Distrikta, kao i neovisnih stručnjaka i nevladinih organizacija koji bi u okviru međuinstitucionalne suradnje od samog početka usklađivali tekst propisa s odredbama *acquis communautaire*-a. Na ovaj način se, uspostavljanjem horizontalne i vertikalne koordinacije, omogućava sustavan pristup procesu usklađivanja. U tom smislu, tekst Odluke o formiranju radnih skupina predstavljen je na svim seminarima, te su sudionici mogli dati svoje prijedloge. Nakon što su prijedlozi institucija ugrađeni, tekst Odluke o formiranju radnih skupina je upućen na razmatranje Vijeću ministara. Dodatno, Direkcija je izradila i Poslovnik o radu radnih skupina, koji je također prezentiran na više seminara.

Budući da je veći broj službenika u institucijama BiH angažiran na poslovima stručne potpore u okviru radnih skupina za pregovore o Sporazumu, došlo je do izvjesnog zastoja u provedbi Odluke o formiranju radnih skupina, tj. formiranju radnih skupina za usklađivanje zakonodavstva. Kako bi se ova aktivnost intenzivirala, tijekom svibnja 2006. godine održan je sastanak s tajnicima ministarstava na kojem su dodatno razmatrana pitanja koja se odnose na formiranje ovih radnih skupina. Osim toga, planirana je specijalistička obuka za članove radnih skupina u suradnji s Projektom, kao i formiranje većeg broja radnih skupina u sljedećem razdoblju.

⁶³ U *Prilogu 16*.

⁶⁴ Seminarari su održani u studenom 2004. i lipnju 2005. godine u Neumu.

MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA

Općenito, pomoć ministarstvima i drugim upravnim organizacijama BiH u procesu usklađivanja zakonodavstva s odredbama *acquis communautaire*-a u proteklom periodu odvijala se kontinuirano. Na taj način su, putem stručnih seminara na temu usklađivanja zakonodavstva,⁶⁵ uspostavljeni suradnja i izravni kontakti u oblasti usklađivanja zakonodavstva. Na zahtjev ministarstava i drugih upravnih organizacija BiH pružana je i stručna pomoć u pronalaženju relevantnih sekundarnih izvora zakonodavstva EU u vidu uredbi i direktiva za propise koji su donošeni u proteklom periodu.

U tom smislu, predstavnici Direkcije bili su uključeni u aktivnosti koje su vodila tijela Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na utvrđivanju Jedinstvenih pravila za izradu normativnih akata u institucijama BiH (Pravila) i metodoloških akata za njihovu primjenu. Predloženi koncept Pravila temelji se na metodologiji usklađivanja koju je predložila Direkcija, a tražena je i potpora za utvrđivanje metodologije ocjene učinka uvođenja novih, usklađenih propisa.

U prvoj polovini 2004. godine Direkcija je preuzela ulogu nacionalnog koordinatora programa pomoći TAIX. Otpočinjanjem ovog programa, namijenjenog olakšavanju procesa usklađivanja zakonodavstva, preuzeta je koordinacija resornih institucija, te su, u organizacijskom smislu, uspostavljeni mehanizmi suradnje s institucijama BiH i Delegacijom EK, a u svrhu učinkovite uporabe ovog instrumenta. U rujnu 2004. godine uspješno je organiziran prvi u nizu seminara koji su uslijedili, a koji je ujedno označio početak sustavne suradnje Direkcije s institucijama BiH, entiteta, Brčko Distrikta i drugim institucijama relevantnim za proces usklađivanja zakonodavstva. Već u studenom iste godine održan je i drugi seminar iz oblasti usklađivanja, a inicijativa za organiziranjem redovite obuke za sve državne službenike koji sudjeluju ili će sudjelovati u usklađivanju zakonodavstva naišla je na veliko odobravanje.

Imajući u vidu jasan interes BiH za integriranje u stabilno regionalno energetske tržište, koje će biti u mogućnosti privući izravna strana ulaganja, a posebno interes za pridruživanje jedinstvenom energetske tržištu EU, predstavnik Direkcije je, na inicijativu Ministarstva za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose, aktivno sudjelovao u radu državne delegacije koja je pregovarala o odredbama Ugovora o osnivanju energetske zajednice Jugoistočne Europe⁶⁶ (Ugovor o energetske zajednici), proisteklog iz Atenskog procesa.⁶⁷ Tijekom 2005. godine završene su aktivnosti pregovaranja o Ugovoru o energetske zajednici, što je rezultiralo njegovim potpisivanjem u listopadu 2005. godine. Direkcija je uputila prijedlog Vijeću ministara o prevođenju dijela *acquis*-a relevantnog za provedbu ovog Ugovora, nakon čega je uslijedila i konkretna aktivnost prevođenja.

⁶⁵ U suradnji s Projektom održana su tri seminara za institucije na državnoj i dva seminara za institucije na entitetskoj razini.

⁶⁶ Eng. Energy Community in South East Europe – ECSEE.

⁶⁷ Sljedeći korak u unapređenju Atenskog procesa napravila je EZ predloživši sačinjavanje jednog pravno obvezujućeg dokumenta, čije ugovorne stranke trebaju biti zemlje regije. Tekst prvog prijedloga Ugovora o osnivanju Energetske zajednice Jugoistočne Europe ponuđen je na razmatranje svim strankama potpisnicama Atenskih memoranduma u srpnju 2004. godine. Nakon ovoga, održana su još tri sastanka tijekom kojih je početni tekst detaljno diskutiran i usuglašavan, te Treći ministarski sastanak, koji je održan 13. prosinca 2004. godine u Ateni.

Kako bi provedba Ugovora bila što uspješnija, u prvom tromjesječju 2005. godine održana su, u organizaciji Direkcije, dva seminara za sve institucije iz oblasti energetike – jedan seminar je organiziran u suradnji s TAIEEX-om, a drugi s IRZ-om. Tom prigodom najavljene su aktivnosti koje je Direkcija poduzela na prevođenju relevantnih izvora prava Zajednice, kao i predstojeće aktivnosti usklađivanja pravnih propisa na temelju provedbe Ugovora.

Dodatno, na inicijativu Ministarstva komunikacija i prometa, predstavnik Direkcije je imenovan u državnu delegaciju za pregovaranje o Multilateralnom ugovoru o jedinstvenom europskom zračnom prostoru,⁶⁸ što je također okončano njegovim potpisivanjem.

S početkom Twinning projekata za institucije BiH uspostavljena je bliska suradnja s projektnim timovima u dijelu koji se odnosi na usklađivanje propisa, pripremanje i planiranje seminara i radionica i realiziranje projektnih zadataka koji se odnose na usklađivanje i pravo Zajednice.⁶⁹

Predstavnici Direkcije sudjelovali su u projektu uspostavljanja elektronskog registra propisa u BiH, te izrade nacрта Pravila za sudjelovanje javnosti u postupku donošenja propisa.

Na zahtjev Centra za edukaciju sudija i tužitelja Republike Srpske, održana je prezentacija o dosadašnjim iskustvima BiH u procesu usklađivanja i obvezama iz Sporazuma koje u tom smislu predstoje.

Pored navedenog, suradnja se uspješno odvijala i s nakladom IRZ, uz čiju potporu je osigurana stručna literatura o europskom pravu, Ministarstvom za europske integracije Republike Hrvatske, stručnjacima iz Slovenije u oblasti usklađivanja zakonodavstva, te Projektom jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH II.

⁶⁸ Eng. European Common Aviation Area – ECAA.

⁶⁹ Ministarstvo pravde, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo civilnih poslova, Ured za zakonodavstvo i Generalno tajništvo.

PREVOĐENJE ACQUIS COMMUNAUTAIRE-a

Prevođenje pravnih propisa EZ i EU sastavni je dio predpristupne strategije svake države kandidata za članstvo u EU, a odgovornost za to je u nadležnosti zemlje koja želi pristupiti EU. Dostupnost prijevoda na službenim jezicima BiH pretpostavka je pravovremenog usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EZ i jasnog razumijevanja obveza koje treba izvršiti u okviru integracijskog procesa. Prijevodi čine sastavni dio Ugovora o pristupanju EU, a objavljuju se u posebnom izdanju Službenog lista EU. Nakon pristupanja Uniji oni se pohranjuju u prijevodnu bazu EK, što znači da moraju biti urađeni sukladno standardima prevođenja pravnih propisa utvrđenim u EU.

IZRADA STRATEGIJE PREVOĐENJA ACQUIS COMMUNAUTAIRE-a U BIH

Jedna od najznačajnijih aktivnosti Direkcije iz domene prevođenja zakonodavstva EU odnosila se na izradu Strategije prevođenja *acquis communautaire*-a u BiH (Strategija prevođenja). Strategija prevođenja, pored metodologije tj. opisa modela prevođenja zakonodavstva EU, sadrži i prijedloge plana suradnje s ministarstvima nadležnim za utvrđivanje prioriteta za prevođenje, plan ljudskih potencijala, plan informatičke potpore i dr.

Aktivnosti na njoj izradi započele su tijekom 2004. godine, kad je izrađena polazište za Strategiju prevođenja, a sljedeće godine rad na njoj pripremi je intenziviran. U tom smislu, u okviru Projekta odobren je angažman kratkoročnog eksperta⁷⁰ s ciljem pregleda potreba i prioriteta Službe za prevođenje, pomoći u pripremi polazišta za Strategiju prevođenja i kasnije i pomoći pri redakturi završnog nacrtu teksta Strategije prevođenja. Rad na dokumentu finaliziran je tijekom 2006. godine. Očekuje se da Strategija bude završena do konca veljače 2007. godine, nakon čega će biti dostavljena Vijeću ministara na razmatranje. Usvajanjem Strategije trebaju se riješiti ključna pitanja koja se odnose na proces prevođenja *acquis*-a u BiH.

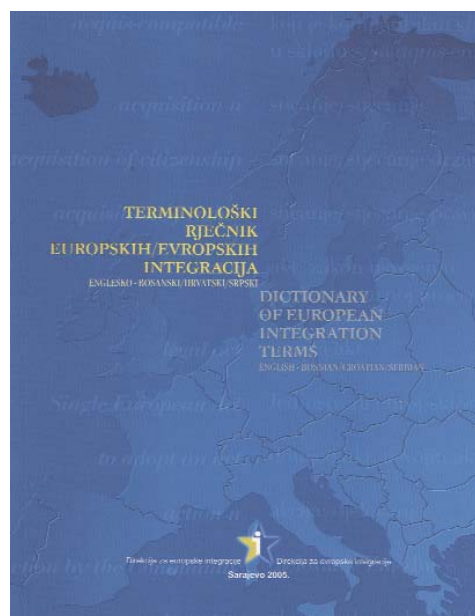
⁷⁰ U nekoliko navrata - tijekom 2004. godine, te nakon toga sredinom i koncem 2005. godine.

TERMINOLOŠKI RJEČNIK EUROPSKIH INTEGRACIJA

Terminološki rječnik europskih integracija (Terminološki rječnik)⁷¹ koji je izradila Direkcija predstavlja prvi korak u razvijanju terminologije europskih integracija i osiguranju njene dosljedne primjene, što je od posebnog značaja za predstojeći proces prevođenja zakonodavstva EZ i EU u BiH. Rječnik sadrži oko 3.500 termina i predstavlja začetak terminološke baze. Postojanje terminološke baze temeljna je pretpostavka što ujednačenijeg pristupa prevođenju pravnih akata.

Aktivnosti na izradi Terminološkog rječnika otpočele su u 2004. godini, a objavljen je 2005. godine. Kao polazište za izradu ovog rječnika poslužili su strateški dokumenti procesa europskih integracija:

- *Studija izvodljivosti koja sadrži odgovore na 346 pitanja Europske komisije o izvodljivosti pregovaranja o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju*⁷²,
- *Izvešće Europske komisije Vijeću o spremnosti BiH za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s EU*⁷³,
- *Program aktivnosti za realizaciju prioriteta u 2004. godini prema izvješću Europske komisije Vijeću ministara o spremnosti BiH za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom*⁷⁴,
- *Izvešće o stabilizaciji i pridruživanju za 2004. godinu*⁷⁵,
- *Odluka Vijeća o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Europskom partnerstvu s BiH*⁷⁶.

Terminološki rječnik Europski/Evropskih integracija

⁷¹ U Prilogu 17.

⁷² Feasibility Study – answers to the questionnaire of the European Commission for the Feasibility Study on Stabilization and Association Agreement negotiations.

⁷³ Report from the Commission to the Council on the preparedness of BiH to negotiate a Stabilisation and Association Agreement with the European Union.

⁷⁴ Program of activities for realization of priorities in 2004 from the Report of the European Commission to the Council of Ministers on the preparedness of BiH for negotiations of SAA with the EU.

⁷⁵ Stabilization and Association Report 2004.

⁷⁶ Council Decision on the principles, priorities and conditions contained in the European Partnership with BiH.

Budući da je zanimanje za Terminološki rječnik bilo veoma veliko i da su svi primjerci prvog izdanja (1.000 primjeraka) podijeljeni u roku od 6 mjeseci, koncem 2005. godine pristupilo se tiskanju nove naklade od 800 primjeraka. Dostavljen je institucijama na državnoj i entitetskoj razini, Delegaciji EK, veleposlanstvima zemalja članica EU u BiH, međunarodnim organizacijama, kao i drugim zainteresiranim organizacijama i pojedincima.

Terminološki rječnik treba pripremiti u izdanju bosanski – engleski /hrvatski – engleski /srpski – engleski.⁷⁷

IZRADA VIŠEJEZIČNE TERMINOLOŠKE BAZE KAO POČETNOG STUPNJA U PROCESU PRIPREME ZA PREVOĐENJE ACQUIS COMMUNAUTAIRE-a

Tijekom 2004. godine izrađen je Projektni zadatak za Twinning light projekt «Razvoj višejezične terminološke baze kao polaznog stupnja u procesu pripreme za prevođenje *acquis communautaire*», vrijedan 150.000 eura, te je iniciran sljedeće godine.

U okviru Twinning light projekta radi se na formiranju višejezične terminološke baze koja se temelji na zakonodavstvu EZ i EU i formiranju prijevodne memorije, u koju se pohranjuju isključivo prijevodi urađeni i revidirani u Službi za prevođenje Direkcije.

U okviru Twinning light projekta organizirani su seminari za više rangirane državne službenike koji bi trebali biti uključeni u pojedine stadije procesa prevođenja *acquis*-a u BiH. a U okviru spomenutih seminara državni službenici i potencijalni suradnici su se upoznali sa specifičnostima prevođenja *acquis*-a i njihovom mogućom ulogom u cjelokupnom procesu prevođenja, stručne i pravne redakteure.

KORIŠTENJE PREVODITELJSKOG SOFTVERA TRADOS

TRADOS je prevoditeljski softver koji se koristi u prevoditeljskim službama institucija EU. TRADOS se sastoji iz prijevodne memorije (Translation Memory Server) i terminološke baze (Multiterm Server). Prijevodna memorija predstavlja memoriju tekstova u paru, odnosno rečenica na izvornom jeziku s prijevodom na ciljnom jeziku. Terminološka baza omogućava točnu i dosljednu uporabu riječi, termina i fraza, što je od esencijalnog značaja pri prevođenju. Korištenjem prevoditeljskog softvera TRADOS štedi se kako vrijeme, tako i financijska sredstva. Prevoditelju se ne plaća prevođenje onog dijela teksta koji se u pripremnom stadiju prevodi pomoću prijevodne memorije. Upravljanje jezičnim potencijalima se automatizira, a uspostavljanjem terminološke baze osigurava se standardizacija terminologije kao značajnog segmenta upravljanja prevoditeljskim procesom. Ovaj sustav osigurava kvalitetu i nadzor nad kvalitetom.

⁷⁷ Pretpostavka za realizaciju ove aktivnosti je povećanje broja uposlenih, uključujući lektore za službene jezike BiH i smjernice za djelovanje u ovoj oblasti.

U tom smislu, Direkcija je tijekom 2004. godine organizirala prezentaciju prevoditeljskog softvera TRADOS, koji se koristi u prevoditeljskim službama institucija EU, a u travnju 2005. godine EK je Službi za prevođenje Direkcije dodijelila tri licence prevoditeljskog softvera TRADOS. Postojanje ovog softvera bilo je, između ostalog, preduvjet za realizaciju Twinning light projekta. Dobijanjem tri licence ovog prevoditeljskog softvera BiH je postala prva zemlja u regiji koja je od EK dobila ovaj softver već u pripremnom stadiju procesa prevođenja zakonodavstva EZ i EU.

Nakon toga su uslijedile obuke za korištenje TRADOS-a i njegovih pojedinačnih segmenata.⁷⁸

MEĐUINSTITUCIONALNA, REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

Pored održavanja seminara⁷⁹, jedan od najznačajnijih vidova međuinstitucionalne suradnje koju je u segmentu priprema za prevođenje *acquis-a* realizirala Direkcija putem nadležne Službe za prevođenje odnosi se na analizu prevoditeljskih sposobnosti i potreba za prevođenjem u institucijama BiH. Na temelju izvršene analize prevoditeljskih sposobnosti i potreba za prevođenjem u institucijama BiH, došlo se do informacija o organizaciji prevođenja u pojedinim institucijama, te osobama zaduženim za prevođenje ili organizaciju prevođenja. Dodatno, realizacija ove aktivnosti doprinijela je prepoznavanju potrebe za prevođenjem zakonodavstva EU, standardizacijom stručne terminologije u određenim oblastima, kao i nužnosti suradnje institucija BiH s Direkcijom u ovoj domeni.

Osim toga, obavljeno je javno nadmetanje za pružanje usluga prevođenja i lektoriranja u proračunskoj 2004. godini, što je rezultiralo izradom liste potencijalnih vanjskih suradnika, prevoditelja za engleski, francuski i njemački jezik, lektora za službene jezike BiH, kao i liste agencija za prevođenje. Sljedeći korak je provođenje javnog nadmetanja za prevoditelje koji ispunjavaju kriterije za sudjelovanje u procesu prevođenja *acquis-a*.

U okviru aktivnosti u svezi potpisivanja Ugovora o energetskej zajednici, tijekom 2005. godine usvojen je Plan rada za pilot-projekt „Prevođenje *acquis-a* iz oblasti energetike“.⁸⁰ U tom smislu, sačinjen je plan prevođenja direktiva iz oblasti energije i okoliša, te se pristupilo njihovom prevođenju i formiranju glosara iz oblasti energetike i okoliša. Tijekom 2006. godine pilot-projekt prevođenja direktiva iz oblasti energije i okoliša je finaliziran – završeno je prevođenje direktiva/uredbi⁸¹ iz oblasti energije i okoliša, te su iz istih izdvojeni stručni termini u poseban terminološki glosar.

⁷⁸ Multiterm, Workbench, Translation Memory.

⁷⁹ Sudjelovanje u organizaciji i realizaciji seminara «BiH na putu k europskim integracijama», gdje su prezentirane aktivnosti neophodne za otpočinjanje prevođenja zakonodavstva EZ i EU u BiH; na seminaru održanom u Neumu u lipnju 2005. godine, održana prezentacija pod nazivom «Prevođenje zakonodavstva Europskih zajednica» s ciljem upoznavanja sudionika s problematikom prevođenja zakonodavstva EZ i EU i specifičnostima pojedinačnih iskustava u dosadašnjim proširenjima i sl.

⁸⁰ 6 direktiva, 1 uredba i 4 člana

⁸¹ Prevedeni i revidirani su dokumenti sa sljedećim CELEX oznakama: 32003L0054, 32003L0055, 32003R1228, 31999L0032, 32001L0080, 32001L0077, 32003L0030, 31985L0337, 31979L0409, 12002E088.

Osim toga, Služba za prevođenje Direkcije je, u suradnji s Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, sudjelovala u izradi dokumenta pod nazivom «Uputstvo o načinu izrade i postupku donošenja tehničkih propisa», i to u dijelu koji se odnosi na prevođenje direktiva Novog pristupa.

U kontekstu regionalne suradnje, tijekom 2004. godine obavljena je studijska posjeta Ministarstvu za europske integracije Republike Hrvatske, a tom prigodom predstavnici Direkcije upoznali su se sa strukturom, nadležnošću i načinom rada Zavoda za prevođenje Ministarstva za europske integracije Republike Hrvatske, kao i njihovom praksom i iskustvima u prevođenju *acquis-a* na hrvatski jezik.

Osim toga, realizirana je studijska posjeta Uredu Vlade Republike Slovenije za europske poslove, Generalnom tajništvu, Uredu za zakonodavstvo i Parlamentu Republike Slovenije.

Tijekom 2005. godine uspostavljena je suradnja s predstavnicima francuskog Instituta za kulturnu i znanstvenu suradnju, kako bi se razmotrila mogućnost angažmana jednog frankofonog kandidata u Službi za prevođenje, a kojeg bi financiralo Veleposlanstvo Republike Francuske u BiH.

U svezi sa sudjelovanjem na relevantnim seminarima, predstavnik Službe za prevođenje Direkcije je redovito sudjelovao na Okruglom stolu o prevođenju *acquis-a*, koji se godišnje održava u Bruxellesu u organizaciji TAIEX-a i tom prigodom prezentirao aktivnosti koje su do sad poduzete u BiH na prevođenju *acquis-a*.

KOORDINACIJA POMOĆI

CARDS je jedan od najznačajnijih instrumenata Procesu i predstavlja jedinstven program pomoći zemljama koje su njime obuhvaćene. To je temeljni financijski instrument cjelokupnog Procesu, dizajniran tako da podrži prioritete iz Sporazuma i pomogne zemljama u pripremi provedbe budućih obveza. Sastoji se od dvije osnovne komponente – nacionalnog i regionalnog CARDS-a.

Od kraja 1995. godine ukupna pomoć Zajednice BiH iznosila je više od 1.8 milijardi eura. Programi PHARE, OBNOVA i CARDS osigurali su BiH više od 1 milijarde eura, od čega 503 milijuna eura iz CARDS programa u razdoblju od 2000. do 2006. godine. Dok su se u prvim godinama OBNOVA i CARDS program usredotočili na obnavljanje infrastrukture i povratak izbjeglih i interno raseljenih osoba, od 2003. godine pažnja je usmjerena na jačanje sposobnosti institucija i pomoć BiH u ispunjavanju prioriteta iz Europskog partnerstva.

Prioriteti CARDS-a u 2005. i 2006. godini su bili demokratska stabilizacija, učinkovita uprava i jačanje sposobnosti institucija, uključujući i upravne sposobnosti, pravosuđe i unutarnje poslove, ekonomski i socijalni razvoj, okoliš i sudjelovanje BiH u programima Zajednice. BiH također koristi regionalni CARDS program koji podržava mjere od zajedničkog interesa za regiju zapadnog Balkana, poput razvoja infrastrukture, jačanja sposobnosti institucija i prekogranične suradnje. Proračun regionalnih CARDS programa u razdoblju od 2002. do 2006. godine iznosi 280 milijuna eura.

Pored CARDS pomoći, sredstva Zajednice u iznosu od 80 milijuna eura data su za potporu EUPM-u, te Uredu visokog predstavnika (OHR) i Specijalnog predstavnika EU u iznosu od 119 milijuna eura. Na BiH je i dalje usmjerena pažnja Europske inicijative za demokraciju i ljudska prava. BiH je korisnik i programa za okoliš LIFE i Šestog okvirnog programa za istraživanje i razvoj. Potpora deminiranju se nastavlja u okviru Akcijskog programa za borbu protiv mina. BiH je u razdoblju od 2003. do 2005. godine primila i makrofinancijsku pomoć EU u iznosu od 60 milijuna eura, od čega 20 milijuna eura kreditnih sredstava i 40 milijuna eura granta.

Tabela 2 – Pregled protekle i postojeće predpristupne pomoći (u milijunima eura)

Phare/Obnova	778
CARDS	503
Regionalni Cards	280
EUPM	80
OHR/EUSR	119
Makrofinancijska pomoć	60
Ukupno	1820

Na temelju iskustava iz prethodnih CARDS programa pomoći, kao i preporuka procjena CARDS pomoći zemljama zapadnog Balkana, tijekom 2004. godine zaključeno je da su viši stupanj lokalne odgovornosti i postupno decentraliziranje pomoći EZ BiH ključni za učinkovito usmjeravanje potpore i ostvarivanje dogovorenih rezultata, sukladno standardima EU. Uloženo je mnogo truda kako bi se institucije BiH angažirale u procesu planiranja i programiranja pomoći EZ.

Direkcija je koristila potporu CARDS-a za jačanje sposobnosti institucija. Uvođenje funkcije voditelja programa (SPO)⁸² u ministarstvima i agencijama na razini BiH i vodeća uloga Direkcije u procesu programiranja CARDS-a 2006 bili su prvi koraci u preuzimanja odgovornosti vlasti BiH u domeni programiranja pomoći.

Cjelokupna pomoć EZ ne može samo odražavati prioritete Europskog partnerstva, već i u širem smislu Pariške deklaracije⁸³ mora biti tijesno povezana s razvojem institucija BiH i akcijskim planovima (npr. Akcijskim planom za reformu javne uprave BiH, Srednjoročnom razvojnom strategijom, Strategijom integriranja BiH u EU). Ciljevi za naredni period su osmišljavanje pomoći u svezi sa strateškim planovima BiH i izrada strateških planova u svezi s potrebama približavanja EU⁸⁴.

⁸² Eng. Senior Program Officers – SPO.

⁸³ http://ec.europa.eu/comm/development/body/communications/docs/communication_87_2006_en.pdf.

⁸⁴ Vidi više: *Dokument za višegodišnje indikativno planiranje* (eng. Multi-annual Indicative Planning Document, MIPD).

UVOĐENJE DECENTRALIZIRANOG SUSTAVA U UPRAVLJANJU PROGRAMIMA POMOĆI EU

Sukladno planovima Direkcija je tijekom 2005. godine počela pripreme za otpočinjanje procesa uvođenja Decentraliziranog sustava u upravljanju programima pomoći EU (DIS)⁸⁵, tj. prijenos odgovornosti u upravljanju programima pomoći s Delegacije EK na institucije BiH.

CARDS

Predstavnici Direkcije, kao pokretači i nositelji glavnih priprema, zajedno s predstavnicima Ministarstva financija i trezora BiH, kao najvažnijeg partnera u procesu, pripremili su temeljni dokument Strategija za uvođenje decentraliziranog sustava upavljanja programima pomoći EU u BiH.⁸⁶ Kao pretpostavka uspješnom uvođenju ovog sustava Direkcija je izradila nacрте, a Vijeće ministara usvojilo set odluka:

- *Odluku o imenovanju koordinatora za pomoć Europske unije Bosni i Hercegovini,*⁸⁷
- *Odluku o uvođenju potpuno decentraliziranog sustava za upravljanje pomoći Europske unije Bosni i Hercegovini,*⁸⁸
- *Odluku o uspostavljanju centralne jedinice za financiranje i ugovaranje – subjekta u sustavu decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći Europske unije u Bosni i Hercegovini u Ministarstvu financija i trezora,*⁸⁹
- *Odluku o uspostavljanju Državnog fonda – subjekta u sustavu decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći Europske unije u Bosni i Hercegovini u Ministarstvu financija i trezora,*⁹⁰

⁸⁵ Eng. Decentralised Implementation System of EU Assistance – DIS.

⁸⁶ Vijeće ministara je na 99. sjednici, održanoj 1. prosinca 2006. godine, razmotrilo i prihvatilo ovaj dokument. Strategija je data u *Prilogu 18*.

⁸⁷ Vijeće ministara je na 99. sjednici, održanoj 1. prosinca 2006. godine, donijelo Odluku o imenovanju koordinatora za pomoć Europske unije BiH. Odluka je data u *Prilogu 19*.

⁸⁸ Vijeće ministara je na 99. sjednici, održanoj 1. prosinca 2006. godine, donijelo Odluku o uvođenju potpuno decentraliziranog sustava za upravljanje pomoći Europske unije Bosni i Hercegovini. Odluka je data u *Prilogu 20*.

⁸⁹ «Sl. Glasnik BiH», broj 26/06, data u *Prilogu 21*.

⁹⁰ «Sl. Glasnik BiH», broj 26/06, data u *Prilogu 22*.

- *Odluku o davanju suglasnosti za imenovanje državnog službenika za ovjeravanje,*⁹¹
- *Odluku o davanju suglasnosti za imenovanje službenika za ovjeravanje programa.*⁹²

U tom smislu, imenovan je nacionalni koordinator pomoći EU⁹³, a Sektor koordinacije pomoći Direkcije definiran je kao tehnička potpora nacionalnom koordinatoru u budućem programiranju.

Dodatno, pokrenut je Twinning light projekt unutar CARDS-a 2004 u svrhu potpore Ministarstvu financija i trezora BiH pri definiranju tijela potrebnih za provedbu DIS-a. U tom smislu, izrađen je i usvojen novi Pravilnik o sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Ministarstvu financija i trezora, sukladno zahtjevima Strategije. Putem sredstva CARDS za 2006. godinu planiran je novi projekt za Ministarstvo u svrhu razvoja njegovih sposobnosti za provođenje DIS-a.

PRIPREME BIH ZA SAMOSTALNO PROGRAMIRANJE POMOĆI EU

Kako bi se pripremila za samostalno programiranje pomoći u narednom periodu, Direkcija je organizirala i realizirala proces analize i rasprave predložene verzije Višegodišnjeg indikativnog programa (MIP)⁹⁴ CARDS 2005/2006, čiji je autor i predlagач EK⁹⁵, a na temelju prijedloga i analiza Delegacije EK i uz aktivno sudjelovanje institucija izravnih korisnika u BiH (odgovornih državnih ministarstava). Direkcija je koordinirala konzultacije između predstavnika EK i institucija BiH (izravnih korisnika). Na temelju komentara koje su dostavile institucije BiH Direkcija je definirala i Delegaciji EK dostavila mišljenje i sugestije na predloženi tekst MIP-a.

U sklopu postupnog preuzimanja odgovornosti u procesu programiranja pomoći Delegacije EK, tijekom 2004. godine ostvareno je primjereno sudjelovanje BiH institucija/korisnika u izradi idejnih projekata za program CARDS. Ovo sudjelovanje je osigurano putem priprema i organiziranja niza radionica zajedno s Delegacijom EK⁹⁶, organiziranja i vođenja pojedinačnih sastanaka s institucijama kao i putem organiziranja i vođenja zajedničkih sastanaka institucija BiH, predstavnika Delegacije EK i predstavnika EK.

BiH je programiranje sredstava iz CARDS programa za 2006. godinu u cijelosti provela vlastitim snagama, koristeći izgrađenu strukturu horizontalne koordinacije i maksimalnim zalaganjem voditelja programa. Na ovaj način ostvareno je postupno preuzimanje vlasništva institucija BiH u projektiranju. Koncem 2004. godine utvrđena načela i središnje činitelje

⁹¹ «Sl. Glasnik BiH», broj 26/06, data u *Prilogu 23*.

⁹² «Sl. Glasnik BiH», broj 26/06, data u *Prilogu 24*.

⁹³ Direktor Direkcije za europske integracije.

⁹⁴ Eng. Multi-annual Indicative Programme – MIP.

⁹⁵ Opća uprava za vanjske poslove, DG RELEX.

⁹⁶ 15 radionica koje su pokrile sve oblasti i podoblasti CARDS programa.

Direkcija je usuglasila s Delegacijom EK, te je usvojen okvirni radni plan programiranja. Ovaj plan proveden je do kraja uz poštivanje dnevne ažurnosti, što su Delegacija EK i odgovorni predstavnici EK u Bruxellesu prepoznali, naglasili i označili kao veliki napredak.

U kontekstu realiziranih aktivnosti treba naglasiti da je proces planiranja i programiranja programa CARDS 2000-2006 proveden uz sveobuhvatne konzultacije između EK, Delegacije EK, Direkcije i institucija BiH. Imenovani su predstavnici BiH institucija/korisnika pomoći EK koji su u ime institucije otpočeli izradu idejnih projekata. Dodatno, utemeljene su jedinice za izradu projektnih zadataka (PPC) koje sačinjavaju voditelji programa iz korisničkih institucija, te predstavnici Direkcije i Delegacije EK, koji su aktivno radili na idejnim projektima, a utemeljen je i Programsko- upravljački komitet.⁹⁷

Osim toga, organizirane su radionice u svrhu definiranja idejnih projekata koji su to, u s ciljem ostvarivanja vertikalne koordinacije, zahtijevali, kao i obuke potrebne za stjecanje znanja o programiranju, nadzoru i prezentiranju. Usporedo s tim aktivnostima, provođene su redovite konzultacije unutar Direkcije, te s građanskim društvom i bilateranim donatorima u BiH.

JACĀNJE SPOSOBNOSTI INSTITUCIJA BIH POTREBNIH ZA PROVEDBU OBVEZA IZ PROCESA STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA

Jedan od najznačajnijih ciljeva iz domene koordinacije pomoći u proteklom periodu odnosio se na jačanje sposobnosti institucija BiH potrebnih za realiziranje zadataka i aktivnosti iz Procesu. Kako bi se potpomogla realizacija ovog cilja, putem CARDS programa za 2004. godinu osigurana su sredstva posebne namjene, tzv. SAP Support Facility.

Za korištenje ovih sredstava definirani su i izrađeni projektni zadaci s ciljem jačanja institucionalnih sposobnosti BiH neophodnih za razumijevanje samog Procesu i realiziranje zahtjeva koji iz njega proizlaze. Tako je izrađeno osam projektnih zadataka za osam različitih institucija⁹⁸, koji su se realizirali u okviru Twinning light projekata. Direkcija je, u stadiju objavljivanja oglasa za njihovo realiziranje, organizirala njihovu promidžbu putem sastanaka sa zemljama članicama EU. Cilj promidžbe bio je osiguravanje najkvalitetnijih ponuda, tj. ponuda stručnjaka iz domene javne uprave ovih zemalja. Osim toga, inicijativa za idejne projekte prezentirana je i Vijeću ministara, te je donijeta Odluka o neopozivosti određenih obveza ministarstava BiH/korisnika sredstava iz programa za 2004. godinu o realizaciji projekata.

Dodatno, organizirane su radionice s institucijama, budućim korisnicama projekata na temu njihovog sudjelovanja u istim i načinima rada sa stručnjacima. Tijekom realiziranja projekata

⁹⁷ Na čelu s direktorom Direkcije, visokim službenicima Delegacije EK i predstavnicima Sektora za koordinaciju pomoći Direkcije, koji se sastajao redovito jednom mjesečno.

⁹⁸ Ukupne vrijednosti 1.650.000, 00 eura.

Direkcija je organizirala sastanke Twinning foruma. Članovi foruma bili su predstavnici korisničkih institucija BiH, Delegacije i twinner-a, a forum je pomogao razmjenu iskustava i rješavanje potencijalnih problema u provedbi projekata.

UPRAVLJANJE OSTALIM PROGRAMIMA POMOĆI EU, S POSEBNIM OSVRTOM NA KORIŠTENJE PROGRAMA ZAJEDNICE

U svezi s upravljanjem ostalim programima pomoći EU, Direkcija je tijekom 2004. godine preuzela ulogu nacionalnog koordinatora programa TAIEX, nastavila s radom na programu INTERREG IIIA, te započela pripremu za sudjelovanje u programima Zajednice.⁹⁹

Glede realiziranja programa INTERREG IIIA, objavljen je javni oglas potpore određenim projektima financiranim iz proračuna INTERREG IIIA za italijanske provincije, te posebno izdvojenih sredstava CARDS-a za programe zemalja zapadnog Balkana pod novim imenom Dobrosusjedstvo. S BiH strane, kao koordinador na razini lokalne uprave, uključene su Agencije za regionalni ekonomski razvoj u BiH.

Programi Zajednice su izravna potpora realiziranju politika EZ, te predstavljaju važan financijski instrument kako za zemlje članice, tako i za zemlje (potencijalne) kandidate za članstvo. Određeni programi Zajednice otvoreni su zemljama zapadnog Balkana u 2004. godini. BiH je u prosincu 2006. godine ratificirala Okvirni sporazum za sudjelovanje u programima.¹⁰⁰

U okviru pripreme za sudjelovanje BiH u ovim programima, Direkcija je pripremila Plan pristupa BiH prema programima Zajednice, koji je usvojilo Vijeće ministara.¹⁰¹ Pokrenut je cijeli niz radionica u svrhu predstavljanja pojedinih programa institucijama Vijeća ministara, s namjerom da se odaberu konkretni programi za sudjelovanje. Također, pripremljen je i realiziran poseban Twinning light projekt u 2006. godini, u svrhu jačanja uloge Direkcije kao središnjeg koordinatora programa Zajednice i jačanje sposobnosti institucija BiH zainteresiranih za sudjelovanje u pojedinim programima. Pokrenute su i aktivnosti promidžbe ovih programa, usmjerenih prema javnosti BiH, te prema specifičnim skupinama. Pripremljen je i poseban projekt za Ministarstvo civilnih poslova u svrhu potpore utemeljenju potrebnih agencija za upravljanje programima u oblasti obrazovanja.

Programi Zajednice podrazumijevaju plaćanje «ulaznih karata» za svaki odabrani program. Jedan dio sredstava dolazi iz sredstava CARDS¹⁰², a od 2007. godine iz novog Instrumenta za predpristupnu pomoć (IPA).¹⁰³ Drugi dio sredstava za plaćanje «ulazne karte» obvezno se

⁹⁹ Eng. Community Programmes.

¹⁰⁰ Sastavni dio Sporazuma je prilog koji predstavlja listu s 24 programa otvorena za BiH.

¹⁰¹ Vijeće ministara je na 84. sjednici, održanoj 4. srpnja 2005. godine, usvojilo Informaciju o pripremi BiH za sudjelovanje u Programima Zajednice, zajedno sa spomenutim Planom. Plan se nalazi u *Prilogu 25*.

¹⁰² Iz CARDS-a za 2006. godinu moguće je koristiti iznos do 1 milijuna eura

¹⁰³ Eng. Instrument of Pre-accession Assistance - IPA.

osigurava iz proračuna BiH. U tu svrhu Vijeće ministara je osiguralo 1 milijun KM za razdoblje 2006.-2008. godine.

JAČANJE KORISNIČKE ULOGE U PROVEDBI POJEDINAČNIH PROJEKATA CARDS-a (ZA 2005. – 2006. GODINU) I PROGRAMIRANJE IPA-e (ZA RAZDOBLJE 2007. – 2013. GODINE)

Najznačajnije aktivnosti u ovom segmentu odnosile su se na usuglašavanje Dokumenta za višegodišnje indikativno planiranje (MIPD)¹⁰⁴ za razdoblje od 2007. do 2013. godine, i u tom smislu koordinirane su pismene primjedbe svih potencijalnih korisnika. Osim toga, izvršene su pripreme i pokrenut proces izrade, usuglašavanja i usvajanja Višegodišnjeg indikativnog programa IPA-e za razdoblje 2007.-2009. U tom smislu, održane su sve potrebne radionice, konzultacije i razgovori, putem kojih je usuglašen financijski prijedlog i potrebe BiH, a komentari su upućeni mjerodavnima u EK u Bruxellesu.

Tijekom 2005. godine institucije BiH su, u suradnji s Direkcijom, sudjelovale u analizi predloženih konačnih idejnih projekata sredstava pomoći CARDS za 2005. godinu. Predstavnici Direkcije su, zajedno s voditeljima programa sudjelovali u javnim oglasima i izboru najpovoljnijeg ponuđača svakoga projekta posebno za CARDS 2005. godine, te su se institucionalno uključivali u realiziranje projekata i utemeljenje Upravnih odbora, kao i odobravanje plana rada i plana očekivanih rezultata projekata pojedinačno.

UTVRĐIVANJE PROCEDURA NADZORA NAD PROJEKTIMA KOJI SU U TIJEKU (CARDS 2000. – 2005. GODINE)

Tijekom planskoga razdoblja Direkcija je, u suradnji s Projektom, vodila proces nadzora nad projektima čija je realizacija u tijeku (Monitoring), na kojemu su sudjelovali predstavnici korisničkih institucija. U provedbi ove aktivnosti, osim nadležnog Sektora koordinacije pomoći Direkcije, uključene su kako institucije izravni korisnici tako i institucije neizravni korisnici konkretnih projekata. U svrhu produbljivanja razumijevanja procesa monitoringa i metodologije rada, a kao uvod u neposrednu aktivnost, održane su ciljane obuke koje će se i dalje organizirati po potrebi.

Monitoring–izvješća, koja su izradile neovisne tvrtke, dostavljana su Direkciji, svim sudionicima i izravnom korisniku, a u svrhu upoznavanja s ostvarenim rezultatima. U tom smislu, institucije korisnici i njihovi voditelji programa redovito su izvješćivani o monitoringu svakoga Ugovora CARDS koji se realizirao. Dodatno, uspostavljena je procedura pismenih kontakata i odgovora na nalaze Monitoring-tima, a osigurano je i praćenje redovitih kontakata institucija i Delegacije EK uključujući izvješćivanje i komentare.

¹⁰⁴Eng. Multi-annual Indicative Planning Document - MIPD.

PROMIDŽBA PROCESA EUROPSKIH INTEGRACIJA

Program informiranja javnosti o procesu europskih integracija (Program)¹⁰⁵ koji je integralni dio okvirnog dokumenta Strategija, definira temeljna načela i ciljeve komuniciranja s javnošću, zadatke i funkcije institucija koje sudjeluju u tom procesu. Provedbom Programa želi se osigurati široka potpora javnosti za sudjelovanje BiH u Procesu i potporu za priključenje u punopravno članstvo EU.

Budući da uspjeh procesa integriranja BiH u EU ovisi, između ostalog, o stupnju poznavanja i razumijevanja EU, njenog ustroja, institucija, politika i suštine samog procesa stabilizacije i pridruživanja, glavni ciljevi navedenog Programa usmjereni su k:

- *podizanju razine znanja o procesu europskih integracija,*
- *pridobivanju potpore javnosti i stvaranju pozitivnog stava prema europskim integracijama,*
- *uspostavljanju okvira za suradnju između vlade i javnosti,*
- *poticanju aktivnog sudjelovanja javnosti u debati o usvajanju europskih standarda i budućeg članstva u EU.*

Imajući u vidu da je Direkciji povjeren mandat koordinatora i organizatora promidžbenih aktivnosti o europskim integracijama, jedna od aktivnosti Odsjeka za promidžbu europskih integracija Direkcije podrazumijeva i redovito informiranje javnosti o svim aktivnostima u svezi s procesom europskih integracija putem web-stranice, priopćenja za javnost, konferencija za tisak, intervjua, izjava za medije, publikacija itd. S druge strane, kako bi se uspješno realizirali zadaci koji proističu iz Programa, Direkcija putem nadležnog Odsjeka za promidžbu, a u okviru svog mandata, ima zadatak uspostavljanja suradnje putem koordinacijskih jedinica s odgovarajućim službama institucija u BiH zaduženim za odnose s javnošću s ciljem uspostavljanja široke institucionalne suradnje. Osim toga, Direkcija surađuje i s drugim organizacijama u BiH, predstavnicima građanskog društva, medija, međunarodnim organizacijama, akademskom zajednicom i profesionalnim udrugama. _

Proaktivan pristup u radu Direkcije ogleda se u kontinuiranoj organizaciji seminara koji tretiraju različite aspekte europskih integracija («Proces stabilizacije i pridruživanja Bosne i Hercegovine s EU», «Programi pomoći EU – Phare, CARDS, bilateralni programi pomoći», «Jedinstveni ekonomski prostor BiH usuglašen s unutarnjim tržištem EU», «Jedinstveno europsko tržište», «Institucije i načini odlučivanja unutar EU»), promidžbenih kampanja «Znanjem u Europu» - 2002.–2003.), izdavanjem publikacija («Bosna i Hercegovina na putu

¹⁰⁵ U Prilogu 26

europskih integracija»), obilježavanjem Dana Europe 2005. i 2006. godine. Direkcija je kao suorganizator sudjelovala na nekoliko većih konferencija za visoku razinu zakonodavne i izvršne vlasti s partnerima, zakladom Friedrich Ebert i Heinrich Böll, Vladom Republike Slovenije itd.

Direkcija priprema i izdaje bilten „Europuls“ koji iz različitih kutova analizira i prezentira pristup BiH europskim integracijama. Pored agencijskih vijesti i priloga o EU, putem Europulsa čitatelji mogu steći uvid u stručne analize, preglede, usporedne prikaze koje pišu zaposlenici Direkcije i novinari-suradnici.

Pored biltena Direkcije, Odsjek za promidžbu europskih integracija u saradnji sa ostalim organizacionim jedinicima aktivno učestvuje u pripremi, tiskanju i distribuciji promotivnih materijala koji se odnose na projekte i aktivnosti Direkcije u cjelini.

*Proslava Dana Evrope -
Dan otvorenih vrata*

Direkcija je, u tijesnoj suradnji s Delegacijom EK kao partnerom i financijerom, u stadiju pokretanja provedbe EU Awareness programa (2007.-2009.), čiji je temeljni cilj podizanje razine svjesnosti BiH javnosti, građanskog društva i predstavnika vlasti o EU i reformskim procesima koje donosi Sporazum. Većina aktivnosti bit će posvećena podizanju razine svjesnosti među građanima BiH putem komunikacijske strategije Direkcije i sljedećih aktivnosti:

kreiranja (stvaranje) i provedbe multi-medijske kampanje EU koja podrazumijeva istraživanja, obuku, nakladništvo i audio-vizualnu proizvodnju, pripreme promidžbenih materijala od značaja za javnost i institucije vlasti, profesionalnog savjetovanja vlasti BiH u svezi s odobrenom komunikacijskom strategijom, potpore upravljanju projektima koji su dio okvirnog EU Awareness programa.

PRAVNI POSLOVI I LJUDSKI POTENCIJALI

Pri osnivanju Direkcije bilo je teško procijeniti koliko zahtjevan i obiman posao očekuje njene uposlenike. Postojeći Pravilnik nije riješio problem ljudskih potencijala u svim sektorima, a posebne poteškoće izražene su u samostalnim službama Direkcije: Službi za prevođenje i Službi za opće i zajedničke poslove.

Nedostatak ljudskih potencijala osjetan je u svim organizacijskim jedinicama. U Službi za opće poslove taj nedostatak postoji na pozicijama koje su bitne za cijelu Direkciju, u čijem je djelokrugu potpora svim organizacijskim jedinicama (informatika, ljudski potencijali, pravni poslovi). Dodatno, neophodno je naglasiti i probleme koji su se javili usljed velike fluktuacije zaposlenih u Direkciji, kako interne tako i eksterne.

Kako bi se realizirali postavljeni ciljevi i uspješno svladao opseg posla, te prevazišli problemi u nedostatku ljudskih potencijala, sporost postupaka provedbe natječaja i nedostaci u sistematizaciji, Direkcija je angažirala brojne stručnjake putem ugovora o djelu, te ugovora o privremenim i povremenim poslovima. Direkcija je, uz pomoć partnera, dobila djelomičnu pomoć u domeni ljudskih resursa angažiranjem praktikanata i mladih stručnjaka koji se zapošljavaju na određeno vrijeme.

Prvi vid pomoći Direkciji u domeni ljudskih resursa je Program za mlade stručnjake, kojim su angažirani juniori na ugovore u trajanju od šest mjeseci. Ugovori su uključivali tri stranke: praktikanta, Direkciju i EK putem Projekta. Od lipnja 2004. godine do sad angažirano je 19 juniora, raspoređenih po potrebi posla u svim organizacijskim jedinicama.

Najveći broj mladih stručnjaka do sad je bio raspoređen u Sektoru za strategiju integracija (ukupno 9 juniora), u Sektoru usklađivanja zakonodavstva i Sektoru za koordinaciju pomoći po četiri mlada stručnjaka, dok su Kabinet direktora i Služba za prevođenje tijekom rada Direkcije imali po jednog mladog stručnjaka iz ovog projekta.

Drugi projekt je otpočeo u 2003. godini, ugovorom između zaklade Community of Bosnia i Direkcije. Ovim projektom omogućeno je ostvarivanje prakse za deset Bosanaca i Hercegovaca koji se školuju ili su pohađali visoke škole u inozemstvu. Program podrazumijeva praksu u trajanju od osam tjedana, a zaposleni su uglavnom bili raspoređeni u Kabinetu direktora i Sektoru za strategiju integracija.

Direkcija je od osnivanja do danas pridavala veliku pozornost obrazovanju uposlenih i može se pohvaliti velikim brojem magistara znanosti, prvenstveno europskih studija. Time se uspostavlja novo jezgro ljudskih potencijala koji će odgovoriti zahtjevima procesa integriranja.

Zahvaljujući potpori EK, koja je dodijelila stipendije za poslijediplomske studije u Natolinu i Bruggeu, uz obvezu stipendista da se po svršetku magistarskog studija zaposle u institucijama BiH, Direkcija je zaposlila 4 magistra iz oblasti europskih studija.

Od 2003. godine iz sredstava proračuna Direkcije 7 uposlenika dobilo je punu stipendiju za poslijediplomski europski studij i studij upravljanja državom, a dio uposlenih djelomično financijsku pomoć. Uposlenima, koji su se odlučili za ovu vrstu usavršavanja, kao i svima koji su pohađali druge specijalističke studije, ljetne škole ili seminare omogućeno je plaćeno odsustvo i isplaćen dio manjih troškova, te osiguran dio stručne literature, koja je potom pripala biblioteci Direkcije.

Na ovaj način Direkcija motivira uposlene na dalje usavršavanje, kako bi mogli odgovoriti svim zahtjevima koji BiH predstoje u procesu europskih integracija. Usavršavanje se odvija i u okviru projekata Agencije za državnu službu, suradnjom sa značajnim obrazovnim centrima: zaposlenima su na raspolaganju seminari i obuke iz specifičnih oblasti, tečajevi stranih jezika i usavršavanje informatičkih znanja.

Značajan broj uposlenih stekao je zvanje trenera za europska pitanja, a troškovi se djelomično financiraju iz proračuna institucija. Isto tako, ostali državni službenici Direkcije pohađali su seminare različitih sadržaja na europskim sveučilištima, te specijalizacije i obuke u Danskoj, Belgiji, Kanadi, SAD, Velikoj Britaniji, Poljskoj, Hrvatskoj, Španjolskoj, Njemačkoj, Francuskoj itd.

Trenutno Direkcija ima 47 zaposlenih:

- 31 državnog službenika,
- 9 namještenika i
- 7 zaposlenih na određeno vrijeme.

U svezi s obrazovnom strukturom, u Direkciji su, između ostalih, zaposleni jedan doktor znanosti i 14 magistara.

Dodatno, nadležna Služba Direkcije pruža potporu i Pregovaračkom timu, od osiguravanja radnog prostora, informatičke potpore, pristupa internetu do nabave opreme i vođenja financijskih poslova i poslova u svezi s ljudskim resursima.

Konačno, u svezi s financijskim poslovima, zahvaljujući dobrom planiranju i praćenju proračuna, financijski plan uvijek je zadovoljavao sve potrebe Direkcije.

INFORMACIJSKO – DOKUMENTACIJSKI POSLOVI

U domeni informatike ključni problem je stalna fluktuacija osoblja. Sistematizacijom je predviđeno zapošljavanje jednog informatičara, a opseg posla podrazumijeva kontinuiran angažman kako na tekućim zadacima, tako i u potpori uposlenima pri organizaciji seminara, sastanaka, održavanju opreme, DTP-a, web-stranice, ali i potpori većim projektima (npr. IMS).

Održavanje mreže zahtijeva kontinuirano praćenje i unapređenje mrežne infrastrukture. Od 2006. godine uspostavljena je virtualna privatna mreža kojom su tri mrežne lokacije, ureda u zgradi institucija BiH, u Uniticu (18. kat i 9. kat – Ured glavnog pregovarača) uvezane u jednu logičku računalnu mrežu. Instalirani su novi, moderni serveri koji u ovom trenutku u potpunosti zadovoljavaju potrebe Direkcije, a instalirana je i nova domena.

Uporaba antivirusnog korporativnog rješenja (McAfee) na novoj domeni tijekom 2006. godine omogućila je da sva računala, bez obzira na njihovu fizičku lociranost, budu obuhvaćena antivirusnom zaštitom sa servera Direkcije. Poslovi informatičke potpore Direkciji obuhvaćaju i projekt web-stranice, te nabavu i održavanje računalne opreme za Direkciju i Pregovarački tim (instaliran je sav potreban softver, osiguran pristup internetu, otvorene e-mail adrese svim korisnicima, a Pregovaračkom timu omogućen nesmetan rad u mrežnom okruženju Direkcije). Tijekom 2006. godine u Direkciji su također stavljena u rad dva nova servera.

Stvoreni su i uvjeti za instaliranje IMS-a – komponenta 1. je, prema procjeni isporučitelja, instalirana s 90% funkcionalnosti.

KNJIŽNICA DIREKCIJE ZA EUROPSKE INTEGRACIJE

Knjižnica Direkcije koncipirana je kao specijalna knjižnica zatvorenoga tipa. Iako skromnoga knjižnog fonda, sadrži vrijedne naslove za stručno usavršavanje uposlenih. Kako je biblioteka u stadiju formiranja, knjižni fond do danas sadrži 302 publikacije iz oblasti EU, strani tisak (The Economist, Herald Tribune, Financial Times), domaći dnevni i tjedni tisak (Oslobođenje, Nezavisne novine, Dnevni avaz, Dani, Slobodna Bosna), dokumente o procesu pregovaranja s EU.

Dodatno, knjižnica nudi prostor i mogućnosti za pronalaženje informacija, učenje, za konzultacije i pomoć pri pretragama. Specijalna knjižnica namijenjena je znanstveno-istraživačkom odnosno stručnom radu, kao i zadovoljavanju drugih potreba stručnog informiranja zaposlenih Direkcije.

Knjižna građa prikuplja se kupovinom, razmjenom i poklonom. U stadiju izrade je i interni online katalog za zaposlenike.

Služba za opće i zajedničke poslove također pruža kontinuiranu i značajnu potporu u radu ostalih sektora i Službe za prevođenje: u izdavanju službenih publikacija (izvješća, Europsko partnerstvo, Strategija integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju), izrađuje press-clipping, nudi potrebnu potporu u sadržajnom i tehničkom unapređenju web-stranice, lekturu i korekturu tekstova, pruža informatičku potporu u organiziranju konferencija, seminara, sastanaka i dr.

SLJEDEĆI KORACI

DEI

- *Završiti reforme koje će omogućiti potpisivanje Sporazuma,*
- *Pripremiti sveobuhvatan Program integriranja BiH u EU objedinjavanjem postojećeg Programa za realizaciju prioriteta iz Europskog partnerstva s BiH, Strategije integriranja BiH u EU i ostalih sektorskih programa relevantnih za proces europskih integracija, a s posebnim osvrtom na pravovremenu provedbu obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju,*
- *Uspostaviti jedinice za europske integracije u ministarstvima i odgovarajućim agencijama na državnoj razini do konca 2007. godine, kombinirajući u njima funkcije strateškog planiranja i koordinacije pomoći,*
- *Usredotočiti se na provedbu obveza pripremanjem kvartalnih monitoring izvješća, koja će se dostavljati i diskutirati na sjednicama Vijeća ministara,*
- *Implementirati Strategiju decentraliziranog sustava u upravljanju programima pomoći EU do sredine 2008. godine,*
- *Uspostaviti radne skupine za usklađivanje pravnih propisa do lipnja 2007. godine,*
- *Uspostaviti Sustav upravljanja informacijama s ciljem potpore procesu europskih integracija u svim ministarstvima i agencijama na državnoj razini do sredine 2008. godine,*
- *Usvojiti novi Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u Direkciji, koji će predvidjeti ljudske potencijale neophodne za provedbu budućih obveza.*

Sve dokumente koji se nalaze u prilogu izradila je Direkcija za europske integracije i usvojilo Vijeće ministara.

*Prilog 1:
Odluka o Direkciji za europske integracije.*

*Prilog 2:
Odluka o načinima ostvarivanja horizontalne i vertikalne koordinacije u procesu priključivanja BiH EU.*

*Prilog 3:
Pregled točaka dnevnog reda razmatranih na sastancima Koordinacije za europske integracije.*

*Prilog 4:
Program realizacije prioriteta iz Europskog partnerstva s BiH.*

*Prilog 5:
Odluka o smjernicama za organizaciju i rad Pregovaračkog tima i radnih skupina za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica sa Smjernicama za organizaciju i rad pregovaračkog tima i radnih skupina za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica.*

*Prilog 6:
Odluka o imenovanju Glavnog pregovarača o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i Europskih zajednica i njihovih država članica.*

*Prilog 7:
Odluka o formiranju Državne delegacije za pripremu i vođenje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i BiH.*

Prilog 8:

Odluka o pokretanju postupka za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine.

Prilog 9:

Nacrt osnova za vođenje pregovora za sklapanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i BiH.

Prilog 10 :

Izvješće o radu na Studiji izvodljivosti s kronologijom aktivnosti.

Prilog 11:

Smjernice za izradu izvješća za Europsku komisiju.

Prilog 12:

Strategija integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju.

Prilog 13:

Odluka o imenovanju članova konzultativno – radnih skupina za izradu Strategije integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju.

Prilog 14:

*Odluka o procedurama u postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *acquis communautaire*-om.*

Prilog 15:

Priručnik za usklađivanje propisa Bosne i Hercegovine s propisima Europske unije

Prilog 16:

*Oduka o formiranju radnih skupina za usklađivanje pravnih propisa Bosne i Hercegovine s *acquis communautaire*-om.*

Prilog 17:

Terminološki rječnik europskih integracija.

Prilog 18:

Strategija za uvođenje decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći EU u BiH.

Prilog 19:

Odluka o imenovanju koordinatora za pomoć Europske unije Bosni i Hercegovini.

Prilog 20:

Odluka o uvođenju potpuno decentraliziranog sustava za upravljanje pomoći Europske unije Bosni i Hercegovini.

Prilog 21:

Odluka o uspostavljanju središnje jedinice za financiranje i ugovaranje – subjekta u sustavu decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći Europske unije u Bosni i Hercegovini u Ministarstvu financija i trezora.

Prilog 22:

Odluka o uspostavljanju Državnog fonda – subjekta u sustavu decentraliziranog sustava upravljanja programima pomoći Europske unije u Bosni i Hercegovini u Ministarstvu financija i trezora.

Prilog 23:

Odluka o davanju suglasnosti za imenovanje državnog službenika za ovjeravanje.

Prilog 24:

Odluka o davanju suglasnosti za imenovanje službenika za ovjeravanje programa.

Prilog 25:

Plan sudjelovanja BiH u programima Zajednice.

Prilog 26:

Program informiranja javnosti o procesu evropskih integracija.

Prilozi su dostupni na web stranici Direkcije za evropske integracije BiH!

